

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 351

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 23 aprilie 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 35 din 23 ianuarie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (4) și art. 17 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, în forma anterioară intrării în vigoare a Ordonanței Guvernului nr. 14/2017 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice	2–6
★	
Opinie separată	6–7
Decizia nr. 89 din 27 februarie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă	8–9
Decizia nr. 206 din 3 aprilie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Hotărârii Parlamentului României nr. 11/2018 privind constituirea Comisiei parlamentare de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea activității directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, și a modului în care este posibil ca acesta să fi implicat instituția în activități care excedează cadrului legal de funcționare	10–27
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
550/4.554. — Ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și al viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și al ministrului dezvoltării regionale și administrației publice nr. 20/208/2015 privind punerea în aplicare a prevederilor art. 9 alin. (1) din Legea nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol	28–31

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 35**

din 23 ianuarie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (4) și art. 17 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, în forma anterioară intrării în vigoare a Ordonanței Guvernului nr. 14/2017 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (4) și art. 17 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, excepție ridicată Societatea EU.TRA.LOG.REMI. — S.R.L. din Reșița, în Dosarul nr. 5.756/290/2014* al Tribunalului Caraș-Severin — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.234D/2016.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 14 decembrie 2017, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea, pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, în temeiul dispozițiilor art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările ulterioare, a amânat pronunțarea asupra cauzei la data de 23 ianuarie 2018, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 26 septembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 5.756/290/2014*, **Tribunalul Caraș-Severin — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 alin. (4) și art. 17 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de intimata-reclamantă Societatea EU.TRA.LOG.REMI. — S.R.L. din Reșița, în cadrul soluționării apelului declarat de pârât împotriva Sentinței civile nr. 2.441 din 17 februarie 2015, prin care instanța a admis cererea de chemare în judecată formulată de autoarea excepției de neconstituționalitate și l-a obligat pe pârâtul Adrian-Florentin Avădani la înmatricularea pe numele său a autovehiculului, în urma încheierii contractului de vânzare-cumpărare din data de 7 aprilie 2014.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autoarea acesteia susține că, din coroborarea textelor de lege criticate, rezultă faptul că, în situația în care un subiect de drept înstrăinează un vehicul către un altul, celui de-al doilea dintre aceștia, respectiv noului proprietar, îi incumbă obligația de a efectua înscrierea transiterii dreptului de proprietate în evidențele autorităților competente, în termen de 30 de zile. Din interpretarea tezei a doua a art. 11 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, prin aplicarea *per a contrario* a principiului de drept *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*, rezultă că singura persoană îndreptățită să solicite organelor abilitate efectuarea înscrierii în evidența acestora a transiterii dreptului de proprietate este noul proprietar al vehiculului și că înstrăinătorul nu are la dispoziție, din punct de vedere legal, niciun mijloc prin care să poată efectua operațiunea menționată, încalcându-se astfel art. 21 din Constituție. Hotărârea judecătorească prin care ar fi obligat primul cumpărător să înscrie transmiterea dreptului de proprietate nu are nicio însemnătate faptică, în situația în care acesta înstrăinează la rândul lui mașina, fără a efectua radierea de pe numele înstrăinătorului inițial, astfel că hotărârea în cauză nu poate fi pusă în executare, obiectul acesteia încetând să mai existe în patrimoniul primului cumpărător. În concret, autoarea excepției, în calitate de înstrăinător al bunului, susține că, deși are o hotărâre judecătorească favorabilă, se află în imposibilitatea obiectivă de a o pune în executare. Or, executarea hotărârilor judecătorești reprezintă finalitatea procesului civil, finalitate de care, așa cum prevede legislația în domeniu, autoarea excepției și orice alt subiect de drept aflat în această situație nu beneficiază. De altfel, autoturismul în cauză poate fi revândut la nesfârșit, fără a fi efectuată radierea de pe numele vânzătorului inițial și fără a exista posibilitatea de a întreprinde vreo acțiune efectivă în acest sens, în vederea protejării drepturilor și intereselor legitime pe care acesta le are. Instanța nu poate pronunța o hotărâre judecătorească în contradictoriu cu persoana care deține, la momentul respectiv, mașina și, în mod excepțional, dacă totuși această persoană ar fi chemată în judecată, s-ar putea descoperi în cursul procesului faptul că bunul mobil a fost din nou vândut. Astfel, deși se acordă dreptul de acces la justiție, în vederea apărării drepturilor și intereselor legitime, prevederile criticate îngredesc acest drept, constituind o barieră în soluționarea cauzelor de această natură, în mod echitabil și efectiv. Deși dispozițiile art. 11 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 trebuie să asigure o protecție, *de facto*, ele creează un real prejudiciu, atât de natură patrimonială (suportarea amenzilor pentru contravențiile pe care achizitorii ulteriori le comit), dar mai ales de natură constituțională, prin faptul că este în mod acut și

iremediabil restrâns accesul la justiție și, implicit, dreptul la soluționarea efectivă a cauzelor.

5. Autoarea excepției de neconstituționalitate mai susține că prevederile de lege criticate contravin și art. 45 din Constituție, respectiv liberului acces al persoanei la viața economică. Din moment ce persoana care decide să înstrăineze un vehicul nu are posibilitatea de a lua măsuri ferme, în vederea apărării drepturilor sale, și este supusă în mod constant riscului producerii abuzului de drept din partea dobânditorului/dobânditorilor subsecvenți, efectul direct și imediat îl constituie îngreunarea sau chiar încetarea activității economice de acest tip. În cazul transmiterii dreptului de proprietate asupra unui vehicul, în pofida prevederilor din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în sensul că radierea se poate face numai de către noul proprietar, înstrăinătorul poate totuși să efectueze înscrierea transmiterii dreptului de proprietate asupra bunului în cauză, din punct de vedere fiscal. Mai mult decât atât, legea trebuie interpretată în sensul în care produce efecte, și nu în sensul în care nu produce efecte, conform adagiului latin *actus interpretandus est potius ut valeat quam ut pereat*. Or, din moment ce dobânditorul vehiculului are posibilitatea de a achiziționa vehiculul și de a-l vinde mai departe, eludând procedura înregistrării transmiterii dreptului de proprietate, este absolut cert faptul că dispozițiile art. 11 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 nu produc niciun efect, ci, din contră, produc o gravă vătămare la adresa persoanelor care înstrăinează vehicule.

6. În final, se susține că, pentru ca reglementarea criticată să fie în acord cu normele generale de drept și cu spiritul societății democratice, este imperios necesar ca legislația să fie modificată în sensul în care, odată ce a transmis dreptul de proprietate asupra unui vehicul, înstrăinătorul să aibă posibilitatea de a radia el însuși bunul vândut din registrele organelor de poliție, pentru a putea, astfel, preveni orice abuz de drept ori exercitare cu rea-credință a drepturilor pe care dobânditorul le-ar putea efectua.

7. **Tribunalul Caraș-Severin — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal** consideră că excepția de neconstituționalitate este nefondată, având în vedere prevederile art. 19 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 și ale art. 24 alin. (2) lit. d) din Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 1.501 din 13 noiembrie 2006, care prevăd că proprietarii de vehicule înmatriculate sau înregistrate sunt obligați să solicite radierea din circulație, în termen de 30 de zile de la data trecerii vehiculului înregistrat în proprietatea altei persoane. De asemenea, instanța arată că vânzătorului unui autoturism nu îi este îngăduit în niciun mod accesul la justiție, pentru a obține obligarea cumpărătorului la înmatricularea autoturismului pe numele său, în temeiul art. 1.516 din Codul civil. În ceea ce privește critica privind posibilitatea revânzării la nesfârșit a autoturismului, fără a fi efectuată radierea de pe numele vânzătorului, instanța reține că o astfel de ipoteză este posibilă doar în situațiile în care vânzătorul nu își respectă propriile obligații, respectiv nu solicită radierea din circulație a autoturismului, în conformitate cu art. 24 alin. (2) lit. d) din Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 1.501 din 13 noiembrie 2006. Referitor la amenda contravențională ce i-a fost aplicată pentru punerea în circulație a autoturismului fără rovinietă de către terțul subdobânditor, instanța arată că, prin Decizia nr. 623 din 12 iunie 2012, Curtea Constituțională a reținut că deținătorul sau, după caz, cel care folosește în mod legal autovehiculul are acțiunea în regres împotriva persoanei căreia i-a fost încredințat autovehiculul,

dacă aceasta a depășit termenii și condițiile în care i-a fost încredințat autovehiculul, și a circulat pe rețeaua de drumuri naționale fără rovinietă.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece vânzătorul, în calitate de creditor, are posibilitatea exercitării acțiunilor prevăzute la art. 1.516 alin. (2) din Codul civil, putându-se adresa instanței judecătorești în vederea valorificării dreptului său. Față de criticile privind amenda contravențională aplicată pentru punerea în circulație a autoturismului fără rovinietă de către terțul dobânditor, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 623 din 12 iunie 2012, în sensul că deținătorul are acțiunea în regres împotriva persoanei căreia i-a încredințat autovehiculul, dacă acesta a depășit termenii și condițiile în care i-a fost încredințat autovehiculul și a circulat pe rețeaua de drumuri naționale fără rovinietă. Guvernul apreciază că sunt neîntemeiate criticile de neconstituționalitate, în raport cu art. 45 din Constituție, autorul excepției nejustificând contrarietatea textului de lege cu valoarea constituțională protejată prin prevederile ce reglementează libertatea economică.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum este menționat în încheierea de sesizare, îl constituie prevederile art. 11 alin. (4) și art. 17 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 670 din 3 august 2006, cu modificările și completările ulterioare, având următorul conținut:

— Art. 11 alin. (4): *„În cazul transmiterii dreptului de proprietate asupra unui vehicul, datele noului proprietar se înscriu în evidențele autorităților competente simultan cu menționarea încetării calității de titular al înmatriculării a fostului proprietar. Pentru realizarea acestei operațiuni și emiterea unui nou certificat de înmatriculare, noul proprietar este obligat să solicite autorității competente transcrierea transmiterii dreptului de proprietate, în termen de 30 de zile de la data dobândirii dreptului de proprietate asupra vehiculului.”*

— Art. 17 alin. (2): *„Radierea din evidență a vehiculelor înregistrate, la trecerea acestora în proprietatea altei persoane, se face de către autoritatea care a efectuat înregistrarea, la cererea proprietarului, în condițiile legii.”*

13. Curtea observă că, ulterior sesizării sale, prin art. I pct. 3 din Ordonanța Guvernului nr. 14/2017 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 685 din 23 august 2017,

dispozițiile art. 11 alin. (4) au fost modificate, cu următorul conținut: „În cazul transmiterii dreptului de proprietate asupra unui vehicul, datele noului proprietar se înscriu în Registrul național de evidență a permiselor de conducere și a vehiculelor înmatriculate constituit de Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor simultan cu menționarea încetării calității de titular al înmatriculării a fostului proprietar. Pentru realizarea acestei operațiuni, noul proprietar este obligat să solicite autorității competente de înmatriculare transcrierea transmiterii dreptului de proprietate, în termen de 90 de zile de la data dobândirii dreptului de proprietate asupra vehiculului.” Potrivit art. V din Ordonanța Guvernului nr. 14/2017, deși aceasta a intrat în vigoare la 10 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I (cu excepția anumitor prevederi, care au intrat în vigoare la 30 de zile), prevederile ei se aplică începând cu data de 20 mai 2018, cu excepțiile prevăzute de lege. De asemenea, prin Ordonanța Guvernului nr. 14/2017, la articolul 11, după alineatul (4) s-au introdus opt noi alineate, alineatele (41)—(48), cu următorul cuprins:

„(41) Organul fiscal care operează scoaterea vehiculului din evidența fiscală a fostului proprietar are obligația de a notifica înstrăinarea acestuia în cadrul schimbului de informații prevăzut de reglementările în materie fiscală, în termen de 5 zile lucrătoare, autorității competente de înmatriculare. Aceasta face mențiunea privind înstrăinarea vehiculului în Registrul național de evidență a permiselor de conducere și a vehiculelor înmatriculate constituit de Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor, în termen de 30 de zile de la primirea notificării.

(42) De la data înregistrării notificării prevăzute la alin. (41), autoritatea competentă de înmatriculare, respectiv Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor, transmite instituțiilor interesate datele noului proprietar, la solicitarea acestora.

(43) În situația în care noul proprietar nu solicită transcrierea transmiterii dreptului de proprietate în termenul prevăzut la alin. (4), înmatricularea vehiculului se suspendă de drept până la data transcrierii transmiterii dreptului de proprietate.

(44) În cazul în care până la transcriere intervin transmiteri succesive ale dreptului de proprietate asupra vehiculului, termenul prevăzut la alin. (4) curge de la data primei transmiteri a dreptului de proprietate.

(45) Suspendarea de drept a înmatriculării vehiculului intervine și la data expirării sau, după caz, a anulării inspecției tehnice periodice și încetează la data la care vehiculul trece o nouă inspecție tehnică periodică.

(46) În cazurile prevăzute la alin. (43) și (45), autoritatea competentă de înmatriculare, respectiv Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor, înregistrează suspendarea înmatriculării în Registrul național de evidență a permiselor de conducere și a vehiculelor înmatriculate. Datele referitoare la suspendare se șterg după 5 ani de la data încetării acesteia.

(47) Înregistrarea suspendării înmatriculării potrivit alin. (46) în cazul prevăzut la alin. (45) se realizează pe baza datelor referitoare la inspecția tehnică periodică a vehiculului existente în Registrul național de evidență a permiselor de conducere și a vehiculelor înmatriculate, respectiv comunicate Direcției Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor de către Registrul Auto Român în condiții stabilite prin protocol.

(48) În scopul verificării efectuării inspecției tehnice periodice a vehiculului, respectiv a valabilității acesteia, poliția rutieră are drept de acces pentru consultarea Registrului național de

evidență a permiselor de conducere și a vehiculelor înmatriculate în condițiile stabilite prin protocolul încheiat între Inspectoratul General al Poliției Române și Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor.”

14. Având în vedere acestea și ținând seama de jurisprudența sa, concretizată în Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, potrivit căreia „sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare”, Curtea constată că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 11 alin. (4) și art. 17 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, în forma anterioară intrării în vigoare a Ordonanței Guvernului nr. 14/2017.

15. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 21 privind accesul liber la justiție și art. 45 privind libertatea economică.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile de lege criticate fac parte din secțiunea a 2-a: „Înmatricularea, înregistrarea și radierea vehiculelor” a capitolului II — „Vehiculele” din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002. Potrivit art. 19 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, procedura înmatriculării, înregistrării, radierii și eliberarea autorizației de circulație provizorie sau pentru probe a vehiculelor se stabilesc prin ordin al ministrului administrației și internelor, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. În acest sens a fost emis Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 1.501/2006 privind procedura înmatriculării, înregistrării, radierii și eliberarea autorizației de circulație provizorie sau pentru probe a vehiculelor, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 941 din 21 noiembrie 2006. Potrivit art. 11 alin. (1) din ordonanța de urgență, proprietarii de vehicule sau deținătorii mandatați ai acestora sunt obligați să le înmatriculeze sau să le înregistreze, după caz, înainte de a le pune în circulație. Curtea observă că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 face distincție între procedura înmatriculării, procedura înregistrării și procedura radierii vehiculelor.

17. Cu privire la înmatriculare, Curtea reține că, potrivit art. 11 alin. (2) și (3) din ordonanța de urgență, înmatricularea vehiculelor este continuă, de la admiterea în circulație până la scoaterea definitivă din circulație a unui vehicul din categoria celor supuse acestei condiții, și presupune următoarele operațiuni: a) înscrierea în evidențele autorităților competente a dobândirii dreptului de proprietate asupra unui vehicul de către primul proprietar; b) transcrierea în evidențele autorităților competente a tuturor transmiterilor ulterioare ale dreptului de proprietate asupra unui vehicul. Aceste operațiuni se realizează pe baza datelor de identificare ale vehiculului și ale proprietarului și condiționează eliberarea de către autoritățile competente a unui certificat de înmatriculare, precum și a plăcuțelor cu numărul de înmatriculare atribuit și transcrierile necesare în certificatul de înmatriculare și în cartea de identitate a vehiculului. Potrivit art. 11 alin. (11) din ordonanță, cu ocazia realizării acestor operațiuni, autoritățile competente să efectueze înmatricularea înscriu în Registrul național de evidență a permiselor de conducere și a vehiculelor înmatriculate, constituit de Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor, datele de identificare a proprietarului și, după caz, a deținătorului mandatat ori a altei persoane și datele de identificare a vehiculului.

18. Cu privire la înregistrare, Curtea reține că, potrivit art. 14 alin. (1) din ordonanța de urgență, „*Tramvaiele, troleibuzele, mopedele, tractoarele agricole sau forestiere [...] inclusiv remorcile destinate a fi tractate de acestea, precum și vehiculele cu tracțiune animală se înregistrează la nivelul primarilor comunelor, ai orașelor, ai municipiilor și ai sectoarelor municipiului București, care, prin compartimentele de specialitate, țin și evidența acestora.*” Potrivit art. 15 alin. (3) din același act normativ, pentru vehiculele prevăzute la art. 14 alin. (1), autoritatea care le înregistrează eliberează proprietarilor acestora *certIFICATE ȘI PLĂCUȚE CU NUMERE DE ÎNREGISTRARE*, conform categoriei sau subcategoriei din care fac parte vehiculele respective. Potrivit art. 23 alin. (1) și (2) din Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 1.501 din 13 noiembrie 2006, se înregistrează de către consiliile locale numai mopedele, tractoarele care nu se supun înmatriculării, mașinile și utilajele autopropulsate utilizate în lucrări de construcții, agricole, forestiere, care păstrează caracteristicile de bază ale unui tractor, și troleibuzele omologate, potrivit legii, de către Regia Autonomă „Registrul Auto Român”, precum și tramvaiele, mașinile și utilajele autopropulsate utilizate în lucrări de construcții, agricole, forestiere, care nu păstrează caracteristicile de bază ale unui tractor, și vehiculele cu tracțiune animală. Înregistrarea acestor vehicule se realizează de către consiliile locale pe a căror rază teritorială își au domiciliul, reședința ori sediul proprietarii vehiculelor respective.

19. Cu privire la radiere, Curtea reține că art. 17 alin. (1) din ordonanța de urgență prevede că radierea din evidență a vehiculelor se face de către autoritatea care a efectuat înmatricularea sau înregistrarea, doar în cazul scoaterii definitive din circulație a acestora, la cererea proprietarului, în următoarele cazuri: a) proprietarul dorește retragerea definitivă din circulație a vehiculului și face dovada depozitării acestuia într-un spațiu adecvat, deținut în condițiile legii; b) proprietarul face dovada dezmembrării, casării sau predării vehiculului la unități specializate în vederea dezmembrării; c) la scoaterea definitivă din România a vehiculului respectiv; d) în cazul furtului vehiculului. Art. 17 alin. (2) prevede că radierea din evidență a „*vehiculelor înregistrate, la trecerea acestora în proprietatea altei persoane*” se face de către autoritatea care a efectuat înregistrarea, la cererea proprietarului, în condițiile legii. De asemenea, art. 24 alin. (2) din Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 1.501 din 13 noiembrie 2006 prevede că „*Proprietarii de vehicule înmatriculate sau înregistrate sunt obligați să solicite radierea din circulație în termen de 30 de zile de la data: a) când vehiculul a fost dezmembrat, casat sau predat unei unități specializate, în vederea dezmembrării; b) scoaterii definitive din România a vehiculului; c) declarării furtului vehiculului; d) trecerii vehiculului înregistrat în proprietatea altei persoane.*”

20. Având în vedere acestea, Curtea constată că vehiculele supuse înregistrării sunt cele prevăzute la art. 14 alin. (1) din ordonanță, autoritatea care le înregistrează eliberând proprietarilor acestora certificate și plăcuțe cu numere de înregistrare. Celelalte vehicule sunt supuse înmatriculării conform procedurii prevăzute la art. 11—13 și art. 15 din ordonanță, autoritatea competentă eliberând proprietarului sau deținătorului mandatat un certificat de înmatriculare, conform categoriei sau subcategoriei din care face parte vehiculul respectiv, precum și plăcuțe cu numărul de înmatriculare. Radierea vehiculelor înmatriculate se poate face doar în cazurile prevăzute la art. 17 alin. (1) lit. a.)—d) din ordonanță, pe când radierea vehiculelor înregistrate se poate face și în cazul

prevăzut la art. 17 alin. (2), care se referă expres numai la vehiculele înregistrate în cazul trecerii acestora în proprietatea altei persoane.

21. Ținând cont de aceste prevederi și de obiectul litigiului în cadrul căruia s-a invocat excepția de neconstituționalitate, în speță fiind vorba despre un vehicul supus înmatriculării, iar nu înregistrării, Curtea constată că prevederile art. 17 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, care se referă expres numai la radierea vehiculelor înregistrate, în cazul trecerii acestora în proprietatea altei persoane, nu au legătură cu soluționarea cauzei în care s-a invocat excepția de neconstituționalitate. În concluzie, întrucât, potrivit art. 29 alin. (1) teza finală din Legea nr. 47/1992, dispozițiile de lege care formează obiect al excepției de neconstituționalitate trebuie să aibă legătură cu soluționarea cauzei, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 este inadmisibilă.

22. Referitor la dispozițiile art. 11 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma anterioară intrării în vigoare a Ordonanței Guvernului nr. 14/2017, Curtea reține că, potrivit acestora, în cazul transmiterii vehiculului în proprietatea altei persoane, datele noului proprietar se înscriu în evidențele autorităților competente simultan cu menționarea încetării calității de titular al înmatriculării a fostului proprietar. Pentru realizarea acestei operațiuni și pentru emiterea unui nou certificat de înmatriculare, noul proprietar este obligat să solicite autorității competente transcrierea transmiterii dreptului de proprietate, în termen de 30 de zile de la data dobândirii dreptului de proprietate asupra vehiculului. Principala critică a autoarei excepției de neconstituționalitate vizează faptul că, potrivit textelor de lege criticate, singura persoană îndreptățită să solicite organelor abilitate efectuarea transcrierii în evidența acestora a transmiterii dreptului de proprietate asupra autovehiculului este noul proprietar și că înstrăinătorul nu are la dispoziție niciun mijloc prin care să poată efectua operațiunea menționată, încălcându-se astfel art. 21 din Constituție. Curtea constată că această critică este neîntemeiată, de vreme ce autoarea excepției de neconstituționalitate, în calitate de vânzător al unui autovehicul, a chemat în judecată pe cumpărătorul acestuia, pentru ca instanța să îl oblige să își îndeplinească obligația de a înmatricula pe numele său autovehiculul, ca urmare a încheierii contractului de vânzare-cumpărare a acestuia. Or, în condițiile în care excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în cadrul soluționării apelului declarat de pârât, în calitate de cumpărător, împotriva sentinței civile prin care instanța l-a obligat la înmatricularea pe numele său a autovehiculului, ca urmare a încheierii vânzării, nu se poate susține că autoarea excepției nu a avut un acces efectiv la instanță, drept fundamental care presupune posibilitatea oricărei persoane de a se putea adresa justiției pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor sale legitime.

23. Curtea reține că situația de fapt particulară din litigiul în cadrul căruia a fost invocată excepția de neconstituționalitate — determinată de faptul că, la câteva zile după încheierea vânzării-cumpărării, cumpărătorul, la rândul său, a vândut același autoturism altei persoane, care a circulat cu autovehiculul pe drumurile publice fără a deține rovinietă, amenda contravențională fiindu-i aplicată autoarei excepției, deoarece aceasta încă figura înscrisă în Registrul Național de Evidență Vehicule ca fiind proprietar — nu este o problemă de constituționalitate a textelor de lege criticate, ci o chestiune de aplicare a legii de către instanța judecătorească, ce trebuie să

soluționeze litigiul în cadrul căruia a fost invocată excepția de neconstituționalitate.

24. De altfel, în noua reglementare, potrivit art. 11 alin. (4³) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, introdus prin Ordonanța Guvernului nr. 14/2017, în situația în care noul proprietar nu solicită transcrierea transmiterii dreptului de proprietate în termenul prevăzut de lege, înmatricularea vehiculului se suspendă de drept până la data transcrierii transmiterii dreptului de proprietate, iar, potrivit alin. (4⁶) al aceluiași articol, autoritatea competentă să efectueze înmatricularea, respectiv Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor, înregistrează suspendarea înmatriculării în Registrul național de evidență a permiselor de

conducere și a vehiculelor înmatriculate, iar datele referitoare la suspendare se șterg după 5 ani de la data încetării acesteia.

25. Referitor la critica privind încălcarea dispozițiilor art. 45 din Constituție, privind libertatea economică, Curtea reține că această normă constituțională stabilește că atât accesul liber al persoanei la o activitate economică, cât și exercitarea acestuia se desfășoară „în condițiile legii”. Or, critica raportată la această normă constituțională nu poate fi primită, deoarece instituirea obligației noului proprietar de a solicita autorității competente transcrierea transmiterii dreptului de proprietate, în termen de 30 de zile de la data dobândirii dreptului de proprietate asupra vehiculului, nu are legătură cu libertatea economică.

26. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi, în ceea ce privește dispozițiile art. 17 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, și cu majoritate de voturi, în ceea ce privește dispozițiile art. 11 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma anterioară intrării în vigoare a Ordonanței Guvernului nr. 14/2017,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, excepție ridicată Societatea EU.TRA.LOG.REMI. — S.R.L. din Reșița, în Dosarul nr. 5.756/290/2014* al Tribunalului Caraș-Severin — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția ridicată de același autor în același dosar și constată că dispozițiile art. 11 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, în forma anterioară intrării în vigoare a Ordonanței Guvernului nr. 14/2017 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Caraș-Severin — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 23 ianuarie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

★

OPINIE SEPARATĂ

În dezacord cu soluția pronunțată de Curtea Constituțională, cu majoritate de voturi, prin punctul 2 al dispozitivului deciziei sus-menționate, considerăm că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, în forma anterioară intrării în vigoare a Ordonanței Guvernului nr. 14/2017, trebuia admisă, pentru următoarele motive:

În litigiul în cadrul căruia a fost invocată excepția de neconstituționalitate, situația de fapt particulară este aceea că, la câteva zile după încheierea vânzării-cumpărării autovehiculului, cumpărătorul, la rândul său, a vândut același autoturism altei persoane care a circulat cu autovehiculul pe drumurile publice fără a deține rovineta, amenda

contravențională fiindu-i aplicată autoarei excepției, deoarece aceasta încă figura înscrisă în Registrul național de evidență a permiselor de conducere și a vehiculelor înmatriculate, ca fiind proprietar.

În ipoteza trecerii vehiculului înmatriculat în proprietatea altei persoane este firesc ca, pentru emiterea unui nou certificat de înmatriculare, noul proprietar să fie obligat să solicite autorității competente transcrierea transmiterii dreptului de proprietate, în termen de 30 de zile de la data dobândirii dreptului de proprietate asupra vehiculului, iar datele noului proprietar să se înscrie în evidențele autorităților competente, potrivit art. 11 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma anterioară intrării în vigoare a Ordonanței Guvernului nr. 14/2017.

Însă, în mod corelativ, legiuitorul ar fi trebuit să prevadă și posibilitatea vânzătorului, a fostului proprietar, de a solicita autorităților competente menționarea încetării calității sale de titular al înmatriculării.

Constatăm că **vânzătorul de bună-credință nu are la dispoziție nicio procedură administrativă prin care să notifice autorităților competente trecerea bunului din proprietatea sa în proprietatea altei persoane și să se elibereze, astfel, de sarcinile aferente dreptului de proprietate.** Potrivit art. 1 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România, tariful de utilizare a rețelei de drumuri naționale din România este aplicat tuturor utilizatorilor români și străini pentru toate vehiculele înmatriculate care sunt folosite pe rețeaua de drumuri naționale din România, iar, potrivit art. 1 alin. (1) lit. b) din aceeași ordonanță, utilizatori sunt „*persoanele fizice sau juridice înscrise în certificatul de înmatriculare, care au în proprietate sau care, după caz, pot folosi în baza unui drept legal vehicule înmatriculate în România.*”

În ipoteza în care noul proprietar nu respectă obligația legală prevăzută de art. 11 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma anterioară intrării în vigoare a Ordonanței Guvernului nr. 14/2017, de a solicita autorității competente transcrierea transmiterii dreptului de proprietate în termen de 30 de zile de la data dobândirii dreptului de proprietate asupra vehiculului, fostul proprietar nu are posibilitatea legală de a solicita organelor competente menționarea încetării calității sale de titular al înmatriculării. Astfel, deși nu mai este proprietarul vehiculului, contractul de vânzare fiind încheiat anterior, în evidențele autorităților competente apare ca fiind în continuare proprietar, cu toate obligațiile ce decurg din această calitate, până la data la care cumpărătorul, noul proprietar, își va îndeplini obligațiile prevăzute din art. 11 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, și anume va solicita autorității competente transcrierea transmiterii dreptului de proprietate și emiterea noului certificat de înmatriculare.

Or, potrivit art. 1.674 din Codul civil, „*Cu excepția cazurilor prevăzute de lege ori dacă din voința părților nu rezultă contrariul, proprietatea se strămută de drept cumpărătorului din momentul încheierii contractului, chiar dacă bunul nu a fost predat ori prețul nu a fost plătit încă.*”

Întrucât art. 11 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma anterioară intrării în vigoare a Ordonanței Guvernului nr. 14/2017, prevede în mod expres și limitativ că transcrierea transmiterii dreptului de proprietate se face doar la solicitarea noului proprietar, acesta contravine dispozițiilor art. 44 din Constituție, deoarece încalcă dreptul de proprietate al fostului proprietar, prin aceea că fostul proprietar este ținut în continuare de obligațiile ce ar decurge din calitatea de proprietar, fără să mai aibă această calitate începând cu

momentul încheierii contractului de vânzare. Or, din momentul încheierii contractului de vânzare a autovehiculului înmatriculat, dreptul de proprietate asupra acestuia s-a transmis cumpărătorului, care, din acel moment, este ținut de toate obligațiile corelative dreptului de proprietate.

Astfel, textul de lege criticat afectează în esență sa dreptul de proprietate al vânzătorului, ceea ce contravine art. 44 din Constituție, deoarece, în lipsa existenței dreptului de proprietate asupra vehiculului, vânzătorul nu poate fi ținut de obligațiile corelative acestui drept, cum ar fi, spre exemplu plata rovinietei prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România.

De asemenea constatăm că, în ipoteza în care noul proprietar nu își îndeplinește obligația prevăzută de textul de lege criticat, fostul proprietar este practic obligat să recurgă la calea acțiunii în justiție pentru apărarea patrimoniului său de obligațiile de plată imputate lui, dar care trebuie să cadă în sarcina noului proprietar. **Deși dreptul de proprietate a fost transmis de la momentul vânzării, vânzătorului îi incumbă în continuare, după momentul transmiterii dreptului de proprietate, o serie de obligații (cum ar fi plata rovinietei), obligații de care trebuie să se elibereze tot printr-o procedură administrativă simetrică procedurii de înscriere a dreptului de proprietate.**

Or, cadrul legal trebuie să fie suficient de clar, complet și adecvat situației pe care o reglementează, astfel încât să prevină, iar nu să genereze, cum este situația în cauză, acțiuni în justiție. Așadar, legiuitorul trebuie să reglementeze o procedură administrativă prin care fostul proprietar să aibă posibilitatea de a se elibera de sarcinile aferente dreptului de proprietate și, astfel, de a solicita autorităților competente transcrierea transmiterii dreptului de proprietate asupra vehiculului.

Prin urmare, excepția de neconstituționalitate trebuia admisă și trebuia constatat că **dispozițiile art. 11 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma anterioară intrării în vigoare a Ordonanței Guvernului nr. 14/2017, sunt constituționale în măsura în care permit ca transcrierea, de către autoritățile competente, a transmiterii dreptului de proprietate, să se solicite atât de noul proprietar, cât și de fostul proprietar**, pentru clarificarea situației juridice rezultate în urma contractului de vânzare a vehiculului.

În concluzie, considerăm că soluția legislativă cuprinsă de dispozițiile art. 11 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în forma anterioară intrării în vigoare a Ordonanței Guvernului nr. 14/2017, care îl exclude pe fostul proprietar de la posibilitatea de a solicita autorităților competente transcrierea transmiterii dreptului de proprietate, este neconstituțională.

PREȘEDINTE,
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Judecător,
Conf. univ. dr. **Simona-Maya Teodoroiu**

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 89

din 27 februarie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 84 alin. (1)
din Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Irina-Loredana Gulie	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Societatea Sider Maramureș — S.R.L. din Sighetu Marmăției în Dosarul nr. 1.818/100/2016 al Tribunalului Maramureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.187D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, invocând, în acest sens, deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. XXII din 12 iunie 2006 și nr. IX din 20 martie 2006, pronunțate cu ocazia examinării unor recursuri în interesul legii, precum și Decizia Curții Constituționale nr. 246 din 25 aprilie 2017.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 13 iunie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.818/100/2016, **Tribunalul Maramureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă.** Excepția a fost ridicată de Societatea Sider Maramureș — S.R.L. din Sighetu Marmăției într-o cauză având ca obiect anularea unui proces-verbal de constatare și sancționare a contravenției, încheiat de Garda Națională de Mediu — Serviciul Comisariatul Maramureș.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată că obligația persoanei juridice de a-și angaja un avocat sau un consilier juridic, în vederea reprezentării convenționale în fața instanței, încalcă drepturile constituționale la acces liber la justiție și la apărare. Se invocă Decizia Curții Constituționale nr. 462 din 17 septembrie 2014, prin care Curtea a constatat că dispozițiile din Codul de procedură civilă cuprinse în art. 13 alin. (2) teza a doua, art. 83 alin. (3), precum și în art. 486 alin. (3), cu referire la mențiunile care decurg din obligativitatea formulării și susținerii cererii de recurs prin avocat, sunt neconstituționale. De asemenea, invocă și Decizia Curții Constituționale nr. 485 din 23 iunie 2015, prin care Curtea a constatat că dispozițiile art. 13 alin. (2) teza a doua, ale art. 84 alin. (2), precum și ale art. 486 alin. (3) din Codul de procedură civilă, cu referire la mențiunile care decurg din obligativitatea formulării și susținerii cererii de recurs de către persoanele juridice prin avocat sau consilier juridic, sunt neconstituționale. În acest sens, arată că întregul raționament reținut în Decizia nr. 462 din 17 septembrie 2014 este aplicabil, *mutatis mutandis*, și în cazul persoanelor juridice, întrucât și în cazul acestora s-ar putea reține că obligația angajării unui avocat ar putea

reprezenta o sarcină disproporționată, de natură a le descuraja să apeleze la justiție. Se mai arată că textul de lege criticat obstrucționează accesul la justiție al persoanelor juridice și conduce la nerespectarea principiului securității juridice.

6. **Tribunalul Maramureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, invocând jurisprudența Curții Constituționale în materie.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, arată că raționamentele cuprinse în Deciziile Curții Constituționale nr. 462 din 17 septembrie 2014 și nr. 485 din 23 iunie 2015, care au determinat instanța de contencios constituțional să constate neconstituționalitatea dispozițiilor art. 13 alin. (2) teza a doua, ale art. 83 alin. (3), ale art. 84 alin. (2), precum și ale art. 486 alin. (3) din Codul de procedură civilă, cu referire la mențiunile care decurg din obligativitatea formulării și susținerii cererii de recurs prin avocat/consilier juridic, nu sunt aplicabile *tale quale* și nici *mutatis mutandis* regimului juridic particular, instituit de art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cât privește reprezentarea convențională a persoanelor juridice, de vreme ce norma legală criticată nu exclude *de plano* accesul la justiție și exercitarea dreptului la apărare, pe calea reprezentării legale a acestor subiecte de drept. Se mai apreciază că prevederile legale criticate au avut drept rațiune impunerea unei rigori și discipline procesuale, precum și asigurarea, în considerarea complexității activității persoanelor juridice, a unei reprezentări judiciare adecvate acestor subiecte de drept, astfel încât dispozițiile legale criticate nu sunt de natură să contravină normelor constituționale referitoare la accesul liber la justiție și dreptul la apărare. Invocă cele statuate în Decizia Curții Constituționale nr. 246 din 25 aprilie 2017.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, republicată, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă prevederile art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 247 din 10 aprilie 2015, potrivit căror: „(1) *Persoanele juridice pot fi reprezentate convențional în fața instanțelor de judecată numai prin consilier juridic sau avocat, în condițiile legii.*”

12. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 21 alin. (1) și (2) referitoare la accesul liber la justiție și art. 24 alin. (1) privind dreptul la apărare. Deși autoarea excepției nu indică în mod expres, din motivarea excepției rezultă că sunt încălcate și dispozițiile constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) privind principiul securității juridice.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, în motivarea excepției, se susține, în esență, că obligația persoanei juridice de a-și angaja un avocat sau un consilier juridic, în vederea reprezentării convenționale în fața instanței, încalcă drepturile constituționale de acces liber la justiție și de apărare.

14. Analizând aceste susțineri, Curtea reține, cu titlu prealabil, referitor la aplicarea drepturilor și libertăților fundamentale persoanelor juridice, că, în acord cu jurisprudența Curții Constituționale, acestea se aplică și persoanelor juridice, în măsura în care prin intermediul acestora cetățenii își exercită un drept constituțional (a se vedea în acest sens Decizia nr. 35 din 2 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 11 aprilie 1996). De asemenea, s-a statuat că exigențele și garanțiile rezultate din drepturile și libertățile fundamentale reglementate prin Constituție sunt aplicabile și în privința persoanelor juridice, în măsura în care conținutul lor normativ este compatibil cu natura, specificul și particularitățile care caracterizează regimul juridic al persoanei juridice (Decizia nr. 40 din 29 ianuarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 229 din 16 martie 2004, Decizia nr. 1.360 din 27 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 874 din 15 decembrie 2009, Decizia nr. 5 din 4 februarie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 95 din 5 martie 1999, sau Decizia nr. 498 din 10 mai 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 428 din 28 iunie 2012 sau Decizia nr. 485 din 23 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 539 din 20 iulie 2015, paragraful 27).

15. În continuare, referitor la motivarea prezentei excepții de neconstituționalitate, Curtea reține că, prin Decizia nr. 246 din 25 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 602 din 26 iulie 2017, Curtea Constituțională a constatat constituționalitatea prevederilor din Codul de procedură civilă criticate și în cauza de față, prin raportare la aceleași dispoziții din Legea fundamentală, respectiv art. 21 — *Accesul liber la justiție* și art. 24 — *Dreptul la apărare*. Curtea Constituțională a reținut, prin decizia mai sus menționată (paragraful 18), că textul de lege criticat are în vedere ipoteza reprezentării convenționale a persoanelor juridice în fața instanțelor de judecată, indiferent de etapa procesuală, în primă instanță sau în soluționarea unei căi de atac, aceasta realizându-se numai prin consilier juridic sau avocat. Ca regulă generală, persoanelor fizice sau juridice care au calitatea de părți într-un proces legea le recunoaște posibilitatea de a-și exercita drepturile procesuale și de a îndeplini actele procedurale fie în mod direct, personal, fie mediat, prin intermediul unui reprezentant. Curtea a observat (paragrafele 18 și 19) că art. 209 din Codul civil stabilește regula potrivit căreia persoana juridică își exercită drepturile și își îndeplinește obligațiile prin organele sale de administrare. Alături de această reprezentare legală, persoanele juridice pot beneficia și de o reprezentare convențională, care, potrivit art. 84 alin. (1) din

Codul de procedură civilă, se poate realiza în fața instanțelor de judecată numai prin consilier juridic sau avocat. Curtea a considerat că limitarea posibilității reprezentării convenționale a persoanelor juridice în fața instanțelor doar la avocat sau consilier juridic nu este de natură să aducă atingere dreptului de acces liber la justiție, de vreme ce reprezentarea convențională este o simplă facultate, persoanele juridice păstrându-și permanent posibilitatea de a sta în justiție prin reprezentantul legal. Prin urmare, în măsura în care nu pot îndeplini exigențele impuse de prevederile art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă, persoanele juridice au posibilitatea de a introduce acțiuni și de a formula cereri, a ridica excepții și a propune probe, precum și de a efectua orice alt act procesual prin reprezentantul legal, astfel că nu se pune problema încălcării dreptului de acces liber la justiție sau a dreptului la apărare.

16. Cele statuate de Curtea Constituțională prin decizia citată își mențin valabilitatea și în cauza de față.

17. Pentru aceleași considerente, în prezenta cauză nu se poate reține încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (5), referitor la încălcarea principiului securității juridice.

18. În ceea ce privește invocarea Deciziei Curții Constituționale nr. 485 din 23 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 539 din 20 iulie 2015, prin care s-a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor art. 13 alin. (2) teza a doua, ale art. 84 alin. (2), precum și ale art. 486 alin. (3) din Codul de procedură civilă, care instituiau obligativitatea reprezentării părților — persoane juridice, prin consilier juridic sau avocat, în calea de atac a recursului, Curtea reține că cele statuate în această decizie nu sunt valabile, *mutatis mutandis*, în prezenta cauză. Astfel, premisa constatării neconstituționalității dispozițiilor legale referitoare la obligativitatea reprezentării persoanei juridice, prin avocat sau consilier juridic, pentru exercitarea recursului, a constituit-o faptul că această obligație echivala cu o condiție de admisibilitate a exercitării unei căi de atac, iar dreptul de a avea un reprezentant convențional era transformat într-o obligație, în cazul recursului. Or, în prezenta cauză, Curtea reține că reprezentarea convențională a persoanei juridice este o simplă facultate, persoanele juridice păstrându-și permanent posibilitatea de a sta în justiție prin reprezentantul legal, respectiv prin organele sale de administrare, nefiind vorba, în mod real, de o obstrucționare a accesului liber la justiție sau a dreptului de apărare. Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa, a statuat că dreptul de acces la tribunale nu este absolut și că, fiind vorba despre un drept pe care Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale l-a recunoscut fără să îl definească în sensul restrâns al cuvântului, există posibilitatea limitărilor implicit admise chiar în afara limitelor care circumscriu conținutul oricărui drept (*Cauza Golder împotriva Regatului Unit*, 1975, paragraful 38).

19. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Sider Maramureș — S.R.L. din Sighetu Marmăției în Dosarul nr. 1.818/100/2016 al Tribunalului Maramureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Maramureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 27 februarie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Irina-Loredana Gulie

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 206

din 3 aprilie 2018

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Hotărârii Parlamentului României nr. 11/2018 privind constituirea Comisiei parlamentare de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea activității directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, și a modului în care este posibil ca acesta să fi implicat instituția în activități care excedează cadrulul legal de funcționare

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Senia Costinescu	— magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află soluționarea sesizării de neconstituționalitate a dispozițiilor Hotărârii Parlamentului României nr. 11/2018 privind constituirea Comisiei parlamentare de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea activității Directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, și a modului în care este posibil ca acesta să fi implicat instituția în activități care excedează cadrulul legal de funcționare, sesizare formulată de un număr de 56 de deputați aparținând grupului parlamentar al Partidului Național Liberal, în temeiul prevederilor art. 146 lit. l) din Constituție și art. 27 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

2. Cu Adresa nr. 2/1.839 din 22 februarie 2018, Secretarul General al Camerei Deputaților a trimis Curții Constituționale sesizarea formulată, care a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 1.468 din 22 februarie 2018 și constituie obiectul Dosarului nr. 262L/2/2018.

3. **În motivarea sesizării de neconstituționalitate**, autorii acesteia formulează o serie de critici privind neconstituționalitatea intrinsecă a Hotărârii Parlamentului României nr. 11/2018. Astfel, susțin încălcarea **art. 64 alin. (4) și art. 147 alin. (4) din Constituție**, pe motiv că obiect al unei comisii de anchetă îl reprezintă doar analiza unor situații de fapt, aspecte sau fenomene sociale relevante, în niciun caz persoane. Or, chiar dacă Hotărârea Parlamentului privind constituirea comisiei de anchetă se referă în art. 1 alin. (1) la verificarea activității directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, este absolut evident faptul că verificarea activității unei persoane, indiferent de calitatea pe care aceasta o deține, înseamnă, de fapt, verificarea persoanei respective, aspect care este contrar jurisprudenței Curții Constituționale (deciziile nr. 1.231/2009, nr. 411/2017 și nr. 428/2017). Pentru a respecta rolul constituțional al comisiilor de anchetă, așa cum a fost decelat în jurisprudența Curții Constituționale, hotărârea de constituire a comisiei de anchetă ar trebui să aibă ca obiectiv verificarea unor situații de fapt, aspecte sau fenomene sociale relevante generate de activitatea unei instituții sau a unor instituții, în niciun caz să vizeze o persoană. Nu trebuie confundată jurisprudența Curții Constituționale cu privire la persoanele care pot să fie citate/invitate la dezbaterile comisiei de anchetă cu jurisprudența

Curții Constituționale cu privire la obiectul de activitate al comisiilor de anchetă. Ancheta parlamentară vizează situații de fapt cu caracter general, cauze și evenimente, activități desfășurate de instituții, nu de persoane, indiferent dacă acestea au calitatea de conducători ai respectivelor instituții, în acest ultim caz putându-se demara o anchetă disciplinară sau penală de către instituțiile cu atribuții în domeniu pentru a verifica conformitatea activității respectivei persoane cu atribuțiile funcției. Desigur, în cadrul unei anchete parlamentare, aceste persoane, care au calitatea de conducător al unor autorități, ar putea fi citate/invitate să participe la lucrările comisiei pentru a ajuta la aflarea adevărului cu privire la activitatea autorităților pe care le conduc, în conformitate cu atribuțiile pe care le au, potrivit dispozițiilor prevăzute de lege. Autorii sesizării arată că, din anul 1990 și până în prezent, la nivelul Parlamentului au fost constituite 14 comisii comune de anchetă, dintre care niciuna nu s-a referit la verificarea unei anumite persoane, ci toate au vizat activități ale unor autorități sau instituții publice, respectiv clarificarea unor fapte sau împrejurări.

4. O altă critică vizează **încălcarea art. 1 alin. (5) prin raportare la art. 64 alin. (4) din Constituție**. Conform art. 1 lit. b) din hotărârea supusă controlului, comisia de anchetă are ca obiectiv „*determinarea implicării directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, în influențarea unor decizii politice sau în plan politic*”, formularea fiind neclară, imprecisă și de natură a afecta caracterul obiectiv al unei anchete parlamentare. Sintagmele „*implicarea în influențarea unor decizii politice*” sau „*implicarea în plan politic*” sunt extrem de vagi, astfel că membrii comisiei de anchetă nu vor putea să își ordoneze acțiunile de control pe baza unor obiective clare și precise. Or, în condițiile în care scopul comisiei este de a lămurii, de a clarifica împrejurările în care s-au produs evenimente sau au avut loc anumite acțiuni ori întâmplări, precum și stabilirea concluziilor și măsurilor ce se impun, este necesar ca activitatea autorității publice și a conducătorului său să fie evaluată ținându-se cont de atribuțiile legale ale acestora, nu prin raportare la criterii subiective precum influențarea unor decizii politice sau implicare în plan politic. În susținerea criticii sunt invocate prevederile art. 8 alin. (4) din Legea nr. 24/2000, potrivit cărora „*Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce. Nu se folosesc termeni cu încărcătură afectivă. Forma și estetica exprimării nu trebuie să prejudicieze stilul juridic, precizia și claritatea dispozițiilor*”.

5. Autorii obiecției de neconstituționalitate susțin și încălcarea prevederilor **art. 1 alin. (5), art. 92 alin. (1), art. 94 lit. c) și ale art. 119 din Constituție**. Atunci când jurisprudența constituțională admite posibilitatea coexistenței a două categorii/tipuri de anchete, acestea pot coexista în ideea unei cooperări și colaborări loiale între instituțiile statului, chiar dacă același segment al realității este cercetat și documentat. Însă, în mod indiscutabil, cooperarea loială nu presupune decât soluții în

acord cu ordinea normativă constituțională, întrucât temeiul acestora poate fi *extra legem*, dar nicidecum *contra legem*. Totodată, colaborarea trebuie să fie făcută în formele prevăzute de lege (Decizia Curții Constituționale nr. 611/2017). Or, obiectivele anchetei parlamentare, în componenta ce privește activitatea directorului Serviciului de Protecție și Pază, astfel cum sunt stabilite la art. 1 din Hotărârea Parlamentului nr. 11/2018, excedează funcției de control parlamentar și intră în sfera de competență a altor autorități constituționale, respectiv a Consiliului Suprem de Apărare a Țării și a Președintelui României. Autorii sesizării arată că, potrivit Legii nr. 51/1991, Parlamentul exercită un control parlamentar asupra activității serviciilor de informații, având și o competență proprie în numirea directorilor acestor servicii. Spre deosebire de serviciile de informații, Serviciul de Protecție și Pază este un organ de stat cu atribuții în domeniul siguranței naționale, specializat în asigurarea protecției demnitarilor. Natura juridică diferită a Serviciului de Protecție și Pază în raport cu serviciile de informații a determinat legiuitorul să stabilească modalități de control diferite. Astfel, în cazul Serviciului de Protecție și Pază, legiuitorul stabilește expres forma și modalitatea în care controlul se realizează, respectiv prin comisiile parlamentare de apărare, faptul că acest control privește activitatea instituției și se realizează prin prezentarea de rapoarte referitoare, de asemenea, la activitatea instituției. În mod evident, această modalitate de control instituită prin Legea nr. 191/1998 are în vedere și faptul că, spre deosebire de conducerea serviciilor de informații, directorul Serviciului de Protecție și Pază este militar, a cărui răspundere poate fi antrenată numai în acord cu statutul său.

6. Autorii sesizării susțin că anchetarea de către Parlament a directorului Serviciului de Protecție și Pază, în condițiile în care acesta este numit și revocat din funcție de către Președintele României la propunerea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, nesocotește principiul legalității, prevăzut la art. 1 alin. (5) din Constituție, și încalcă dispozițiile art. 92 alin. (1) și art. 94 lit. c) referitoare la rolul și atribuțiile Președintelui României în materie de apărare și securitate națională, precum și pe cele ale art. 119 din Constituție ce consacră rolul Consiliului Suprem de Apărare a Țării. Astfel, conform regulilor ierarhiei militare, directorul Serviciului de Protecție și Pază răspunde numai în fața Președintelui României, în calitate de comandant al armatei, așa cum rezultă din art. 92 alin. (1) din Constituție, iar comisiile parlamentare, atât cele permanente, cât și cea de anchetă, controlează activitatea Serviciului de Protecție și Pază, și nu pe cea a directorului acestuia. A admite o interpretare contrară ar însemna să se accepte că o comisie parlamentară de anchetă se poate erija într-o comisie disciplinară.

7. De altfel, arată autorii sesizării, obiectivele comisiei parlamentare de anchetă înființate prin Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018 sunt specifice, mai degrabă, exercitării unei acțiuni disciplinare decât exercitării unui control parlamentar. Astfel, potrivit art. 1 din această hotărâre, ancheta parlamentară vizează activitatea directorului Serviciului de Protecție și Pază, în calitate de manager, or aceasta poate fi verificată numai de autoritățile care i-au încredințat mandatul.

8. O altă critică de neconstituționalitate se întemeiază pe încălcarea **art. 1 alin. (5), art. 53, art. 126 alin. (1) și art. 131 alin. (1) prin raportare la art. 64 alin. (4) din Constituție**. Autorii arată că organizarea și desfășurarea de către Serviciul de Protecție și Pază, deschis sau acoperit, a unor activități de culegere, verificare și valorificare a informațiilor necesare pentru îndeplinirea propriilor atribuții legale sunt activități efectuate în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 51/1991 privind securitatea națională a României, lege care stabilește garanțiile pentru realizarea acestor activități și autoritățile care controlează respectivele activități. Astfel, cu privire la activitățile specifice culegerii de informații care presupun restrângerea exercițiului

unor drepturi sau libertăți fundamentale ale omului, art. 122 din Legea nr. 51/1991 dispune că acestea se efectuează cu îndeplinirea mai multor condiții, printre care se numără și obligația de a obține autorizația prevăzută de lege. Propunerea de autorizare a unor astfel de activități specifice se înaintează procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și este examinată sub aspectul legalității și temeiniciei, în termen de 24 de ore de la înregistrare ori de îndată în cazurile urgente, de procurori anume desemnați de acesta. Dacă se apreciază că propunerea este întemeiată și sunt întrunite condițiile prevăzute de lege, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sau înlocuitorul de drept al acestuia solicită în scris președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție autorizarea activităților propuse. În cazul în care judecătorul constată că solicitarea este justificată și activitățile se impun, dispune autorizarea, prin încheiere motivată, iar dacă cererea nu este justificată, o respinge prin încheiere motivată.

9. Ținând cont de ansamblul normelor enunțate, autorii sesizării susțin că dispozițiile art. 1 lit. h) din Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018 acordă comisiei de anchetă o competență de verificare a activității Serviciului de Protecție și Pază care deja este realizată prin intermediul judecătorului, într-o procedură specială reglementată de Legea nr. 51/1991.

10. În continuare, autorii criticilor de neconstituționalitate susțin încălcarea **art. 132 alin. (1) prin raportare la art. 64 alin. (4) din Constituție**, arătând că, potrivit art. 1 lit. j) din Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018, comisia de anchetă are ca obiectiv „*determinarea numărului de acte de constatare întocmite în baza art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 191/1998, cu modificările și completările ulterioare, care au fost folosite ca mijloace de probă în cauze aflate în stadiul de cercetare penală sau în fața instanțelor judecătorești*”. Norma are în vedere aflarea, de către comisia de anchetă, a unui număr de acte de constatare întocmite la nivelul S.P.P., dar care au fost folosite ca mijloace de probă de către procuror în cauze aflate în stadiul de cercetare penală sau în fața instanțelor judecătorești. Așadar, prin instituirea acestui obiectiv, hotărârea Parlamentului instituie practic un control parlamentar asupra activității desfășurate de procurori, singurii în măsură să comunice numărul de acte de constatare întocmite în baza art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 191/1998, care au fost folosite ca mijloace de probă în cauze aflate în stadiul de cercetare penală sau în fața instanțelor judecătorești, control care încalcă prevederile art. 132 alin. (1) din Constituție.

11. Cu privire la încălcarea **art. 1 alin. (4), art. 116 alin. (2) și art. 64 alin. (4) din Constituție**, autorii susțin că Serviciul de Protecție și Pază este o autoritate *sui generis*, organizată ca structură administrativă autonomă, militarizată, parte componentă a sistemului național de apărare, care se bucură de independență funcțională în realizarea propriilor atribuții, fără a fi subordonată ierarhic unei alte autorități. Având în vedere obiectivele comisiei de anchetă, prevăzute la art. 1 lit. d), e), f), g), k), n) și o), Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018 instituie un control parlamentar asupra unei autorități administrative autonome de natură să afecteze independența funcțională a acesteia, încălcând astfel, pe de o parte, limitele controlului parlamentar prin comisii de anchetă și, pe de altă parte, dispozițiile art. 116 alin. (2) din Constituție referitor la autoritățile administrative autonome. Comisia de anchetă capătă atribuții proprii unui organ ierarhic superior Serviciului de Protecție și Pază, care poate verifica modul operațional în care Serviciul de Protecție și Pază și directorul acestuia și-au desfășurat activitatea conform legii.

12. Mai mult, date fiind raporturile constituționale dintre Parlamentul României și Serviciul de Protecție și Pază, instituirea unui control ierarhic prin intermediul acestei comisii

de anchetă aduce atingere și principiului separației puterilor în stat, în condițiile în care regimul Serviciului de Protecție și Pază este cel al unei structuri autonome, militarizate, parte a puterii executive, încălcându-se art. 1 alin. (4) din Constituția României.

13. Autorii obiecției de neconstituționalitate mai susțin încălcarea **art. 1 alin. (5) din Constituție**, ca urmare a încălcării dispozițiilor art. 3 alin. (1) din Legea nr. 191/1998, care prevăd că „*Activitatea Serviciului de Protecție și Pază este organizată și coordonată de Consiliul Suprem de Apărare a Țării și este controlată de Parlament, prin comisiile pentru apărare, ordine publică și siguranță națională*”. Regulamentul Camerei Deputaților stabilește cadrul normativ privitor la înființarea, organizarea, funcționarea și competența comisiei pentru apărare, ordine publică și siguranță națională. Din interpretarea *per a contrario* a dispozițiilor legale, nicio altă comisie parlamentară, indiferent de caracterul acesteia, fie ea permanentă, specială sau de anchetă, nu poate efectua activitatea de control. Caracterul exclusiv este justificat, printre altele, de necesitatea asigurării protecției datelor cu caracter clasificat care sunt supuse activității de control. Organizarea și funcționarea acestei comisii de anchetă, care are drept obiect de activitate exercitarea unei activități stabilite prin normă imperativă în sarcina comisiilor de apărare, ordine publică și siguranță națională, încalcă prevederile Legii nr. 191/1998, ceea ce contravine principiului legalității, principiu recunoscut și dezvoltat în practica Curții Constituționale din dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție.

14. În fine, autorii sesizării reclamă încălcarea **art. 1 alin. (5) și a art. 147 alin. (4) din Constituție**, susținând că formularea art. 8 alin. (4) din Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018, potrivit căruia „*refuzul persoanelor invitate la Comisia parlamentară de anchetă de a furniza informațiile solicitate sau de a pune la dispoziția acesteia celelalte documente sau mijloace de probă deținute, care sunt utile activității comisiei, poate fi considerat ca obstrucționare sau împiedicare a aflării adevărului și poate constitui temei pentru sesizarea organelor de urmărire penală*” este neclară, imprecisă și poate genera impredictibilitate în aplicare, întrucât se poate interpreta că doar comisia parlamentară de anchetă poate să aprecieze când există o faptă de obstrucționare sau împiedicare a aflării adevărului, urmând ca respectiva faptă să constituie temei pentru sesizarea organelor de urmărire penală. Or, întrucât obstrucționarea sau împiedicarea aflării adevărului nu este o infracțiune care să fie reglementată expres de legea penală, în mod evident nu ar putea constitui temei pentru sesizarea organelor de urmărire penală. Așadar, în această formulare neclară, art. 8 alin. (4) din Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018 este contrară Deciziei Curții Constituționale nr. 430/2017, care a stabilit că „nu fapta persoanei citate de a răspunde la solicitările comisiei constituie infracțiune, ci omisiunea sesizării organelor de urmărire penală, conform art. 267 din Codul penal”, în ipoteza în care persoana avea cunoștință de săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală în legătură cu serviciul în care își îndeplinește sarcinile și a omis sesizarea de îndată a organelor de urmărire penală.

15. În concluzie, autorii sesizării solicită admiterea criticilor formulate și constatarea neconstituționalității Hotărârii Parlamentului României nr. 11/2018 prin raportare la dispozițiile constituționale cuprinse în art. 1 alin. (4) și alin. (5), art. 53, art. 64 alin. (4), art. 116 alin. (2), art. 92 alin. (1), art. 94 lit. c), art. 119, art. 126 alin. (1), art. 131 și în art. 132.

16. Prin Adresa nr. 2/2.089 din 28 februarie 2018, Secretarul general al Camerei Deputaților a transmis Curții Constituționale sesizarea formulată de un număr de 22 de deputați aparținând grupului parlamentar al Uniunii Salvați România și 2 deputați neafiliați referitoare la neconstituționalitatea dispozițiilor Hotărârii Parlamentului României nr. 11/2018 privind constituirea Comisiei

parlamentare de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea activității Directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, și a modului în care este posibil ca acesta să fi implicat instituția în activități care excedează cadrului legal de funcționare.

17. Sesizarea a fost formulată în temeiul art. 146 lit. l) din Constituție și al art. 27 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 1.468 din 22 februarie 2018 și constituie obiectul Dosarului nr. 300L/2/2018.

18. **În motivarea sesizării de neconstituționalitate**, autorii acesteia formulează o serie de critici privind neconstituționalitatea intrinsecă a Hotărârii Parlamentului României nr. 11/2018. Astfel, susțin încălcarea **art. 64 alin. (4) din Constituție**, motivând că Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului stabilește, la art. 9 alin. (1), că înființarea acestora se circumscrie următoarelor obiective: „clarificarea cauzelor și împrejurărilor în care s-au produs evenimente sau au avut loc acțiuni cu efecte negative, precum și pentru stabilirea concluziilor, răspunderilor și măsurilor care se impun”. Cu privire la aspectele care pot face obiectul unei comisii de anchetă parlamentară, Curtea Constituțională a reținut, în jurisprudența sa constantă (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 924/2012, Decizia nr. 1.231/2009 ș.a.) că acestea „nu au abilitatea constituțională sau regulamentară să se pronunțe asupra vinovăției sau nevinovăției unei persoane, ci sunt expresia controlului parlamentar. Scopul lor este acela de a lămuri, de a clarifica împrejurările și cauzele în care s-au produs evenimentele supuse cercetării. Mai mult, Curtea apreciază că „este (...) de forță evidenței faptul că aceste comisii anchetează/verifică fapte sau împrejurări, și nu persoane. Ele au ca scop constatarea existenței sau inexistenței faptelor pentru care a fost creată comisia de anchetă, fără a stabili cu titlu de certitudine răspunderea administrativă, materială, disciplinară sau penală a vreunei persoane”.

19. Raportat la prezenta cauză, ținând cont și de aspectul că inițiatorii proiectului de hotărâre nu au respectat dispozițiile cap. II, Secțiunea a 4-a din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, care impun însoțirea proiectului de un instrument de prezentare și motivare, autorii sesizării apreciază că scopul urmărit prin înființarea comisiei parlamentare de anchetă poate fi stabilit doar prin analiza actului normativ. Astfel, încă din denumirea atribuită comisiei parlamentare de anchetă, respectiv Comisia parlamentară de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea activității directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, și a modului în care este posibil ca acesta să fi implicat instituția în activități care excedează cadrului legal de funcționare, se distinge faptul că aceasta a fost înființată în considerarea persoanei directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, având, așadar, un vădit caracter *in personam*. În acest sens, la art. 1 din hotărâre sunt stabilite, *inter alia*, și următoarele obiective în vederea cărora a fost înființată comisia parlamentară de anchetă: identificarea procedurilor stabilite pentru respectarea ordinelor pe unitate, a regulamentelor militare, precum și modalitatea de comunicare a ordinelor de serviciu; determinarea implicării directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, în influențarea unor decizii politice sau în planul politic; verificarea unei eventuale modalități de implicare a Serviciului de Protecție și Pază în activități care excedează cadrul legal de funcționare de către directorul instituției, domnul Pahonțu Lucian-Silvan; verificarea rapoartelor de activitate ale directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, din ultimii 5 ani ș.a. Astfel, se poate concluziona că obiectivele stabilite comisiei parlamentare de anchetă sunt, în primul rând, controlul

activității directorului Serviciului de Protecție și Pază și, în subsidiar, controlul general al activității serviciului.

20. Mai mult, autorii sesizării susțin că, din ansamblul actului normativ, nu rezultă nicio faptă sau eveniment care să reclame instituirea unei comisii parlamentare de anchetă, ci, din contră, din art. 1 al hotărârii rezultă că înființarea comisiei s-a realizat tocmai în vederea identificării unor eventuale fapte nelegale ale directorului Serviciului de Protecție și Pază, aspect contrar prevederilor legale și a jurisprudenței Curții Constituționale, care circumscriu activitatea comisiei parlamentare de anchetă constatării „existenței sau inexistenței faptelor pentru care a fost creată comisia de anchetă”. Pe cale de consecință, solicită a se constata că Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018 încalcă art. 64 alin. (4) din Constituție.

21. O altă critică vizează **încălcarea art. 73 alin. (3) coroborat cu art. 76 alin. (1) din Constituție**. Organizarea și funcționarea Serviciului de Protecție și Pază sunt reglementate prin Legea nr. 191/1998 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Protecție și Pază, care are natură organică.

22. Cu privire la organizarea Serviciului de Protecție și Pază, art. 3 din Legea nr. 191/1998 stabilește că activitatea acestuia „este organizată și coordonată de Consiliul Suprem de Apărare a Țării și este controlată de Parlament, prin comisiile pentru apărare, ordine publică și siguranță națională”, directorul Serviciului de Protecție și Pază având obligația, în acest sens, de a prezenta, anual sau la cererea Parlamentului, rapoarte cu privire la îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin, potrivit legii. Astfel, faptul că activitatea Serviciului de Protecție și Pază este organizată și coordonată de Consiliul Suprem de Apărare a Țării și este controlată de Parlament, prin comisiile pentru apărare, ordine publică și siguranță națională, ține de însăși structura Serviciului de Protecție și Pază. Întrucât reglementează aspecte ce țin de structura Serviciului de Protecție și Pază, parte componentă a forțelor armate, în sensul art. 118 alin. (3) din Constituție, și de statutul cadrelor militare care activează în cadrul acestuia, dispoziția normativă cuprinsă în art. 3 din Legea nr. 191/1998 este de domeniul legii organice. De asemenea, din modul de redactare al art. 3, rezultă fără putință de tăgadă că textul are caracter imperativ, destinatarii normei neputând deroga de la acesta, decât, eventual, în condițiile prescrise de un act normativ de aceeași forță juridică.

23. Potrivit dispozițiilor art. 1 din hotărâre, comisia parlamentară de anchetă vizează, în principal, verificarea activității directorului Serviciului de Protecție și Pază și, în subsidiar, controlul general al activității Serviciului, iar nu anchetarea unei fapte concrete sau a unui eveniment survenit în derularea raporturilor specifice de serviciu ale ofițerilor Serviciului. Pe cale de consecință, autorii sesizării susțin că între controlul exercitat de comisiile pentru apărare, ordine publică și siguranță națională, în temeiul art. 3 din Legea nr. 191/1998, și controlul instituit prin Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018 nu există diferențe semnificative de conținut. Or, în cauza de față, prin Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018, se consacră o derogare de la aplicarea art. 3 din Legea nr. 191/1998, dispoziție de domeniul legii organice, prin intermediul unui act normativ cu o natură juridică diferită, care atribuie funcția de control, stabilită de lege exclusiv în sarcina comisiilor pentru apărare, ordine publică și siguranță națională, unei comisii parlamentare de anchetă. Deși înființarea unei comisii parlamentare de anchetă se realizează în virtutea principiului autonomiei regulamentare, Curtea a reținut, în Decizia nr. 209/2012, că „autonomia regulamentară [...] poate opera exclusiv în cadrul limitelor stabilite de Legea fundamentală”, iar aceasta „nu poate fi exercitată în mod discreționar, abuziv, cu încălcarea atribuțiilor constituționale ale Parlamentului”. Prin urmare, instituirea unei derogări de la o dispoziție de domeniul legii organice, adoptată cu majoritatea

absolută, în conformitate cu art. 76 alin. (1) din Constituție, prin intermediul unei hotărâri parlamentare, act normativ cu o natură juridică diferită, adoptat cu majoritate simplă, potrivit art. 76 alin. (2) din Constituție, excedează limitele stabilite de art. 73 alin. (3) din Legea fundamentală, prin nesocotirea, în procesul de legiferare, a regulilor care stabilesc domeniile de legiferare afectate fiecărei categorii de lege.

24. Pe cale de consecință, autorii sesizării solicită a se constata că Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018 încalcă art. 73 alin. (3), coroborat cu art. 76 alin. (1) din Constituție.

25. În conformitate cu dispozițiile art. 27 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizările au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului pentru a comunica punctul de vedere al birourilor permanente.

26. În Dosarul Curții Constituționale nr. 262L/2/2018, **Biroul permanent al Senatului** a transmis punctul său de vedere prin Adresa nr. XXXV/1017/6 martie 2018, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 1.764 din 6 martie 2018. Arată că examinarea dispozițiilor referitoare la problematica controlului parlamentar cuprinse în regulamentele celor două Camere legislative, ca și în Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, în lumina considerentelor jurisprudenței Curții Constituționale, aduce o seamă de clarificări conceptuale chiar asupra noțiunii și finalității funcției de control parlamentar, astfel cum aceasta este reglementată în dispozițiile aflate în vigoare, precum și a modului de efectuare a atribuțiilor de control. Este adevărat că, potrivit jurisprudenței constituționale, comisiile de anchetă verifică, examinează fapte sau împrejurări, și nu persoane, dar faptele (umane ori sociale), realitățile din viața comunității sunt legate de oameni, astfel că, atunci când, în deciziile sale, plenul Curții exclude persoanele din activitatea de control parlamentar, are în vedere individul și tot ceea ce ține de acesta și care nu are legătură cu interesul public ce justifică constituirea unei comisii de anchetă. Din această perspectivă, este pe deplin justificată voința politică a celor două Camere legislative de a înființa o comisie de anchetă parlamentară care urmează să verifice activitatea directorului Serviciului de Protecție și Pază. Verificarea activității conducătorului acestei instituții publice nu este un scop în sine. Comisia parlamentară urmează să verifice și să constate dacă drepturile și libertățile constituționale ale unor cetățeni români, indiferent de funcțiile sau calitățile oficiale ale acestora, au fost încălcate ca urmare a activității directorului Serviciului de Protecție și Pază. Acesta nu este o persoană în sensul Deciziei Curții Constituționale nr. 411/2017, ci conducătorul unei instituții publice, a cărei activitate face obiectul controlului parlamentar exercitat de o comisie de anchetă înființată prin Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018. Dispozițiile legale cuprinse în hotărârea menționată nu urmăresc constatarea vinovăției sau a nevinovăției directorului S.P.P., cu atât mai puțin stabilirea unei răspunderi juridice în sarcina acestuia, domeniu în care sunt competente alte autorități publice, care pot valorifica rezultatele anchetei parlamentare ce urmează a fi desfășurată potrivit Hotărârii Parlamentului României nr. 11/2018.

27. Cu privire la susținerea potrivit căreia Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018 contravine art. 1 alin. (5) din Constituție, întrucât unele dispoziții ale sale nu respectă norma de tehnică legislativă cuprinsă la art. 8 alin. (4) din Legea nr. 24/2000, Biroul permanent al Senatului arată că analiza gramaticală a textelor criticate demonstrează că acestea respectă forma și estetica exprimării, nu au dificultăți sintactice, iar pentru cunoașterea înțelesului cuvintelor se poate folosi, la nevoie, orice dicționar de specialitate sau al limbii române moderne.

28. Cu privire la critica autorilor sesizării, potrivit căreia obiectivele anchetei parlamentare ce urmează a fi realizate de comisia înființată prin Hotărârea Parlamentului nr. 11/2018 interferează cu sfera de competență a altor instituții publice (Consiliul Suprem de Apărare a Țării și Președintele României), Biroul permanent al Senatului consideră că obiectivele comisiei sunt în acord cu prevederile art. 1 alin. (5), art. 92 alin. (1), art. 94 lit. c) și ale art. 119 din Constituție. Referitor la pretinsa încălcare a art. 1 alin. (5), art. 53, art. 126 alin. (1) și art. 131 alin. (1), prin raportare la art. 64 alin. (4) din Constituție, se arată că, în exercitarea atribuțiilor sale, comisia de anchetă poate verifica dacă în activitatea Serviciului de Protecție și Pază (S.P.P.) și a directorului acestuia a existat preocupare pentru îndeplinirea atribuțiilor referitoare la respectarea dispozițiilor constituționale și legale privind apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor care au făcut obiectul unor proceduri tehnice de natura celor prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 191/1998.

29. În ceea ce privește critica întemeiată pe art. 132 alin. (1) prin raportare la art. 64 alin. (4) din Constituție, se apreciază că, în mod eronat, autorii sesizării introduc în sfera de control parlamentar exercitat de comisia înființată prin Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018 pe procurori, cu privire la activitatea desfășurată în cauze aflate în stadiul de cercetare penală sau în fața instanțelor judecătorești. În realitate, textul criticat se referă doar la numărul de acte de constatare întocmite în baza art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 191/1998, care au fost folosite ca mijloace de probă în cauze aflate în stadiul de cercetare penală sau în fața instanțelor judecătorești. Actele de constatare la care se referă art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 191/1998 au, fără îndoială, relevanță judiciară, dar nu și numărul acestora. Numărul în sine indică amploarea unor proceduri speciale, or tocmai amploarea unei astfel de activități prezintă interes parlamentar. Este important ca Parlamentul să cunoască precis amploarea unei activități pentru care a și creat cadrul legal de desfășurare.

30. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 1 alin. (4), art. 116 alin. (2), art. 64 alin. (4) din Constituție, Biroul permanent al Senatului apreciază criticile aduse dispozițiilor art. 1 alin. (1) lit. d), e), f), g), k), n) și o) ca fiind neîntemeiate. Ipoteza normativă a acestora intră în conținutul activității de control parlamentar desfășurate în mod curent, potrivit art. 3 alin. (1) din Legea nr. 191/1998. Or, semnatarii sesizării de neconstituționalitate contestă chiar dreptul Parlamentului de a hotărî înființarea unei comisii de anchetă al cărei obiect de verificare să cuprindă activitatea Serviciului de Protecție și Pază, pe motiv că Legea nr. 191/1998 s-ar referi la controlul parlamentar asupra acestei instituții publice, exercitat de comisiile de apărare, ordine publică și siguranță națională din Senat și Camera Deputaților. Așa fiind, „funcția de control parlamentar a forului legislativ este raționalizată, aspect ce urmează a fi sancționat de Curtea Constituțională în decizia pe care urmează să o pronunțe”.

31. În legătură cu soluția normativă cuprinsă în art. 8 alin. (4) din Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018, se arată că instanța constituțională a reținut în Decizia nr. 430 din 21 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 655 din 9 august 2017, că, în lipsa acestui text, comisia parlamentară de anchetă poate să sesizeze organele de urmărire penală, textul în sine având mai degrabă un caracter declarativ. Organele penale astfel sesizate vor constata dacă refuzul persoanelor invitate la o comisie parlamentară de anchetă de a furniza informațiile solicitate sau documentele ori alte mijloace de probă deținute constituie sau nu infracțiune.

32. În concluzie, Biroul permanent al Senatului consideră că sesizarea trimisă Curții Constituționale este lipsită de temei în

raport cu obiecțiile formulate și solicită instanței de contencios constituțional să o respingă.

33. În Dosarul Curții Constituționale nr. 262L/2/2018, **Biroul permanent al Camerei Deputaților** a transmis, prin Adresa nr. 2/2.148 din 2 martie 2018, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 1.650 din 2 martie 2018, punctul său de vedere în care susține că hotărârea Parlamentului României supusă controlului de constituționalitate nu contravine Legii fundamentale.

34. În ceea ce privește pretinsa încălcare a art. 64 alin. (4), art. 131 și art. 132 prin raportare la art. 64 alin. (4), art. 126 alin. (1) și art. 147 alin. (4) din Constituție, pentru a răspunde criticilor de neconstituționalitate, Biroul permanent al Camerei Deputaților face trimitere la considerentele de principiu enunțate în jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 45 din 17 mai 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 131 din 27 mai 1994), și anume faptul că regulamentul Camerelor este o hotărâre care reglementează organizarea internă și proprie, astfel că în prevederile sale stabilește drepturi și obligații pentru deputați, senatori, precum și pentru autoritățile, demnitarii și funcționarii publici, în funcție de raporturile constituționale pe care le au cu Parlamentul. Astfel, rezultă că în fața comisiilor de anchetă, în mod obligatoriu, trebuie să compare subiectele de drept care se află în rapoarturi constituționale specifice cu Parlamentul, or, în speța de față, supusă criticilor de neconstituționalitate, potrivit art. 3 din Legea nr. 191/1998 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Protecție și Pază, cu modificările și completările ulterioare, activitatea acestuia este controlată de Parlament, iar, anual sau la cererea Parlamentului, *directorul* Serviciului de Protecție și Pază prezintă rapoarte cu privire la îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin, potrivit legii, Serviciului de Protecție și Pază. Totodată, „coroborând prevederile art. 3 cu dispozițiile art. 7 din același act normativ, care prevăd că *«directorul Serviciului de Protecție și Pază organizează și conduce activitatea serviciului și îl reprezintă»*, respectiv că *«directorul Serviciului de Protecție și Pază angajează serviciul»*, reiese fără drept de tăgadă că directorul Serviciului de Protecție și Pază nu este supus anchetei parlamentare în calitatea sa de persoană fizică, cum susțin autorii sesizării prin sintagma [anchetează/verifică fapte sau împrejurări, și nu persoana], ci verifică activitatea acestuia în calitatea sa de reprezentant al serviciului, așa cum reiese din prevederile art. 7.”

35. În ceea ce privește pretinsa activitate de anchetă judiciară care ar fi desfășurată de comisia de anchetă, se arată că acest organ are posibilitatea de a audia, de a efectua/cere efectuarea de expertize, de a controla, de a constata săvârșirea unor fapte, de a emite concluzii, recomandări și propune măsuri ce se impun a se lua. Or, o atare activitate nu poate fi automat calificată ca fiind una jurisdicțională. Acest organ nu dă verdicte prin care se constată vinovăția unei persoane, ci doar constată o stare de fapt și face propuneri/recomandări. Compunerea comisiilor de anchetă, de asemenea, nu poate fi motiv de calificare ca jurisdicțională a activității lor. Faptul că din acestea fac parte și cei ce au solicitat înființarea comisiei nu are nicio relevanță, prin prisma faptului că votul final al Parlamentului este unul esențialmente politic. În consecință, simplele audieri de persoane, modalitățile de citare/invitare a persoanelor, respectiv propunerile din raportul comisiei de anchetă adresate Birourilor Permanente nu califică activitatea acestuia ca fiind una jurisdicțională. Se reține deci că *activitatea de anchetă privește lămurirea unor chestiuni de ordine publică, fără a da verdicte și fără a angaja răspunderea penală sau materială a vreunei persoane*. În lipsa unei activități jurisdicționale nu se poate reține încălcarea art. 126 alin. (1) din Constituție și, prin prisma celor expuse, rezultă că nici celelalte prevederi constituționale

invocate [art. 131 și art. 132 prin raportare la art. 64 alin. (4)] nu sunt încălcate.

36. Cu privire la pretinsa încălcare a prevederilor art. 1 alin. (5) prin raportare la art. 64 alin. (4) din Constituție, cu referire la art. 1 lit. b) din hotărârea Parlamentului supusă criticilor de neconstituționalitate, având ca reglementare obiectivele comisiei parlamentare de anchetă și care prevăd la lit. b) „*determinarea implicării directorului Serviciului de Protecție și Pază [...] în influențarea unor decizii politice sau în plan politic*”, Biroul permanent al Camerei Deputaților apreciază că această critică este neîntemeiată. Astfel, analizând textul supus criticii de autorii sesizării conform Dicționarului explicativ al limbii române, sintagmele „*determinarea implicării*” și, respectiv, „*influențarea unor decizii politice sau în planul politic*” reprezintă a condiționa în mod necesar, a servi drept cauză pentru apariția sau dezvoltarea unui fapt, a unui fenomen; a cauza, a pricinii, a fixa (cu precizie); a stabili, a hotărî, a deduce pe baza unor date, a face ca cineva să ia o anumită hotărâre în a exercita o influență asupra unei ființe sau a unui lucru, în cazul nostru a unor decizii politice sau decizii în planul politic. Referitor la critica adusă articolului nehotărât *unor*, acesta nu are înțeles de sine stătător, precede un substantiv și arată obiectul individualizat, dar nu îl identifică exact pentru vorbitori. În speță, identificarea se va face în urma audierilor, efectuărilor/cererilor de efectuare a expertizelor, în urma controlului cu privire la săvârșirea unor fapte. Astfel, autorii apreciază că norma îndeplinește în totalitate condițiile calitative impuse atât de Constituție, cât și de Convenție, fiind enunțată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își adapteze conduita în funcție de aceasta, astfel încât, apelând la nevoie la consiliere de specialitate în materie, el să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă și să își corecteze conduita. Așadar, nu pot fi reținute criticile de neconstituționalitate ridicate de autorii sesizării.

37. În dezacord cu autorii sesizării, referitor la presupusa încălcare a prevederilor art. 1 alin. (4), art. 53, art. 92 alin. (1), art. 94 lit. c), art. 116 alin. (2) și ale art. 119 din Constituție, Biroul permanent al Camerei Deputaților consideră că niciunul dintre obiectivele comisiei de anchetă nu aduce atingere și nici nu obstrucționează atribuțiile Președintelui României în domeniul apărării și nici nu interferează cu administrația publică centrală de specialitate, în speță Consiliul Suprem de Apărare a Țării. *A fortiori*, nici nu poate fi vorba despre restrângerea exercitării unor drepturi sau libertăți. După cum se poate observa, redactarea art. 1 din hotărârea Parlamentului are o succesiune logică a soluțiilor preconizate, realizând o sistematizare a obiectivelor, grupate în funcție de conexiunile și de raportul firesc dintre ele, fiind redactate sub forma: identificarea, determinarea, verificarea, existența, aflarea, procedura etc., aceste formulări fiind strict de natură procedurală, de control. Parlamentul, în urma raportului comisiei de anchetă, nu poate revoca directorul Serviciului de Protecție și Pază, având în vedere prevederile art. 7 din Legea nr. 191/1998, cu modificările și completările ulterioare, și ale principiului simetriei juridice. Scopul acestor dispoziții este de a permite buna funcționare a instituțiilor în baza cooperării loiale dintre acestea prin instituția controlului parlamentar. Șeful statului, Parlamentul, Guvernul, sistemul judiciar, toate servesc scopului comun de a promova interesele țării ca un întreg, nu interesele unei singure instituții. În mod indiscutabil, cooperarea loială nu presupune decât soluții în acord cu ordinea normativă constituțională, întrucât temeiul acestora nu poate fi nicidecum *contra legem*. În acest sens, sunt invocate recomandările Comisiei de la Veneția, potrivit cărora trebuie să se plece de la principiul că nimeni nu poate împiedica Parlamentul — instituție autonomă distinctă de justiție — să își desfășoare propria anchetă. Componenta unei comisii parlamentare este întotdeauna o alegere politică. Mandatul său

este, în principiu, temporar. Chiar dacă ancheta sa vizează conduita unor subiecte de drept, aceasta are un caracter esențial politic, fără a fi asimilată unei anchete sau proceduri judiciare. Rezultatele sale nu produc niciun fel de efecte pentru ordinea juridică. Raportul prin care se încheie nu este decât o incitare la dezbatere parlamentară și la propuneri către autoritățile competente a dispune. Scopul final al anchetei comisiei îl reprezintă transparența, informarea publicului cu privire la chestiuni care afectează *res publica*, astfel neputându-se vorbi despre încălcarea normelor și principiilor constituționale.

38. Referitor la critica adusă de autorii sesizării cu privire la refuzul persoanelor invitate la comisia de anchetă de a furniza informațiile solicitate, Biroul permanent al Camerei Deputaților face trimitere la jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 720 din 15 noiembrie 2017), care a constatat că normele reglementare sunt pe deplin aplicabile în procedura desfășurată în fața comisiei de anchetă, astfel că persoana despre care comisia are date că ar putea deține informații relevante în ceea ce privește sfera sa de activitate are obligația de prezentare dacă activitatea instituției/autorității din care face parte este sub control parlamentar sau dacă reprezintă, în virtutea funcției sale de conducere, o autoritate/instituție publică, chiar dacă aceasta nu se află sub control parlamentar. Toate celelalte persoane, în virtutea dispozițiilor legale și reglementare aplicabile, se pot prezenta în fața comisiei doar dacă acceptă să fie audiate. Controlul civil asupra activității acestui serviciu militar, parte componentă a sistemului național de apărare, trebuie să fie unul real, efectiv, susceptibil a determina decizii adecvate, pertinente și judicioase ale forului de control. Or, critica autorilor sesizării de neconstituționalitate apare cu atât mai nefondată cu cât controlul parlamentar este prevăzut în mod expres de cadrul legal ca o garanție a respectării principiului statului de drept, specific democrației constituționale.

39. Pe de altă parte, observă că dispozițiile hotărârii criticate nu pun în discuție drepturi și libertăți fundamentale ale cetățenilor care să fie afectate în substanța lor ca urmare a unei eventuale interpretări arbitrare cu prilejul aplicării acestora de către comisie, deoarece aceasta din urmă nu are vocația de *juris dictio*, în sensul că nu pronunță hotărâri definitive cu privire la vinovăția unei persoane, iar orice măsură rezultată ca urmare a sesizării pe care o poate înainta comisia către persoanele sau organele abilitate să ia anumite măsuri este supusă, la rândul său, controlului instanțelor judecătorești, persoana vizată beneficiind de toate garanțiile specifice unui proces echitabil (a se vedea, în acest sens, și Decizia nr. 411 din 14 iunie 2017). Prin urmare, Biroul permanent al Camerei Deputaților consideră că nu pot fi reținute nici criticile de neconstituționalitate referitoare la încălcarea art. 53 din Constituție.

40. În Dosarul Curții Constituționale nr. 300L/2/2018, **Biroul permanent al Senatului** a transmis punctul său de vedere prin Adresa nr. XXXV/1125/13 martie 2018, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 1.967 din 13 martie 2018, în care susține netemeinicia criticilor de neconstituționalitate. Arată că examinarea dispozițiilor referitoare la problematica controlului parlamentar cuprinse în regulamentele celor două Camere legislative, ca și în Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, în lumina considerentelor jurisprudenței Curții Constituționale, aduce o seamă de clarificări conceptuale chiar asupra noțiunii și finalității funcției de control parlamentar, astfel cum aceasta este reglementată în dispozițiile aflate în vigoare, precum și a modului de efectuare a atribuțiilor de control. Este adevărat că, potrivit jurisprudenței constituționale, comisiile de anchetă verifică, examinează fapte sau împrejurări, și nu persoane, dar faptele (umane ori sociale), realitățile din viața comunității sunt legate de oameni, astfel că, atunci când, în deciziile sale, plenul Curții exclude persoanele din activitatea de control parlamentar, are în vedere individul și tot ceea ce ține

de acesta și care nu are legătură cu interesul public ce justifică constituirea unei comisii de anchetă. Directorul Serviciului de Protecție și Pază nu este o persoană în sensul Deciziei Curții Constituționale nr. 411 din 14 iunie 2017, ci conducătorul unei instituții publice, a cărei activitate face obiectul controlului parlamentar exercitat de o comisie de anchetă înființată prin Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018. Dispozițiile legale cuprinse în hotărârea menționată nu urmăresc constatarea vinovăției sau a nevinovăției directorului Serviciului de Protecție și Pază, cu atât mai puțin stabilirea unei răspunderi juridice în sarcina acestuia, domeniu în care sunt competente alte autorități publice, care pot valorifica rezultatele anchetei parlamentare ce urmează a fi desfășurate potrivit Hotărârii Parlamentului României nr. 11/2018.

41. Cu privire la pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 73 alin. (3), raportate la art. 76 alin. (1) din Constituție, Biroul permanent al Senatului arată că această critică nu are suport constituțional, întrucât Curtea Constituțională a decis în jurisprudența sa constantă că hotărârile parlamentare, cu excepția celor prin care sunt aprobate regulamentele Camerelor legislative, se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți la ședința de vot final.

42. În concluzie, Biroul permanent al Senatului consideră că sesizarea trimisă Curții Constituționale este lipsită de teme în raport cu obiecțiile formulate și solicită instanței de contencios constituțional să o respingă.

43. În Dosarul Curții Constituționale nr. 300L/2/2018, **Biroul permanent al Camerei Deputaților** a transmis punctul său de vedere prin Adresa nr. 2/2.536 din 13 martie 2018, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 1.966 din 13 martie 2018. În ceea ce privește pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 64 alin. (4) din Constituție, pentru a răspunde criticilor de neconstituționalitate, Biroul permanent al Camerei Deputaților face trimitere la considerentele de principiu enunțate în jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 45 din 17 mai 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 131 din 27 mai 1994), și anume faptul că regulamentul Camerelor este o hotărâre care reglementează organizarea internă și proprie, astfel că în prevederile sale stabilește drepturi și obligații pentru deputați, senatori, precum și pentru autoritățile, demnitarii și funcționarii publici, în funcție de raporturile constituționale pe care le au cu Parlamentul. Astfel, rezultă că în fața comisiilor de anchetă, în mod obligatoriu, trebuie să compare subiectele de drept care se află în raporturi constituționale specifice cu Parlamentul, or, în speța de față, supusă criticilor de neconstituționalitate, potrivit art. 3 din Legea nr. 191/1998 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Protecție și Pază, cu modificările și completările ulterioare, activitatea acestuia este controlată de Parlament, iar anual sau la cererea Parlamentului, directorul Serviciului de Protecție și Pază prezintă rapoarte cu privire la îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin, potrivit legii, Serviciului de Protecție și Pază. Totodată, „coroborând prevederile art. 3 cu dispozițiile art. 7 din același act normativ, care prevăd că *«directorul Serviciului de Protecție și Pază organizează și conduce activitatea serviciului și îl reprezintă»*, respectiv că *«directorul Serviciului de Protecție și Pază angajează serviciul»*, reiese fără drept de tăgadă că directorul Serviciului de Protecție și Pază nu este supus anchetei parlamentare în calitatea sa de persoană fizică, cum susțin autorii sesizării prin sintagma [anchetează/verifică fapte sau împrejurări, și nu persoana], ci verifică activitatea acestuia în calitatea sa de reprezentant al serviciului, așa cum reiese din prevederile art. 7.”

44. Biroul permanent al Camerei Deputaților arată că redactarea art. 1 al hotărârii criticate are o succesiune logică a soluțiilor preconizate, realizând o sistematizare a obiectivelor, grupate în funcție de conexiunile și de raportul firesc dintre ele, fiind redactate sub forma: identificarea, determinarea,

verificarea, existența, aflarea, procedura etc., aceste formulări fiind strict de natură procedurală, de control. Parlamentul, în urma raportului comisiei de anchetă, nu poate revoca directorul Serviciului de Protecție și Pază, având în vedere prevederile art. 7 din Legea nr. 191/1998 și principiul simetriei actelor juridice. Scopul acestor dispoziții este de a permite buna funcționare a instituțiilor în baza cooperării loiale dintre acestea prin instituția controlului parlamentar. Șeful statului, Parlamentul, Guvernul, sistemul judiciar, toate servesc scopului comun de a promova interesele țării ca un întreg, nu interesele unei singure instituții. În mod indiscutabil, cooperarea loială nu presupune decât soluții în acord cu ordinea normativă constituțională, întrucât temeiul acestora nu poate fi nicidecum *contra legem*. Controlul civil asupra activității acestui serviciu militar, parte componentă a sistemului național de apărare, trebuie să fie unul real, efectiv, susceptibil a determina decizii adecvate, pertinente și judicioase ale forului de control. Or, critica autorilor sesizării de neconstituționalitate apare cu atât mai nefondată cu cât controlul parlamentar este prevăzut în mod expres de cadrul legal ca o garanție a respectării principiului statului de drept, specific democrației constituționale.

45. În ceea ce privește invocarea dispozițiilor Secțiunii a 4-a a cap. III din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, referitoare la instrumentele de prezentare și motivare, Biroul permanent al Camerei Deputaților observă că prevederile art. 31 din acest act normativ nu se referă la hotărârile Parlamentului pentru constituirea comisiilor de anchetă care reprezintă o opțiune, fundamentată constituțional, a Parlamentului. Dispozițiile art. 31 se referă la actele normative care conțin dispoziții normative și au impact asupra evaluărilor statistice, lucrărilor de cercetare, documentelor de politici publice, mediului macroeconomic și de afaceri, impactului financiar asupra bugetului general consolidat, precum și impactului asupra sistemului juridic.

46. Cu privire la pretinsa încălcare a prevederilor art. 73 alin. (3) prin raportare la art. 76 alin. (1) și cu referire la art. 118 alin. (2) și alin. (3) din Constituție, Biroul permanent al Camerei Deputaților apreciază că această critică este neîntemeiată, autorii sesizării confundând adoptarea unor reglementări de natura legii cu adoptarea unor reglementări care nu sunt de natura legii, în speță hotărâri ale Parlamentului. Astfel, prin coroborarea și interpretarea prevederilor art. 64, art. 67 și art. 76 alin. (2) din Constituție și ale art. 9 și art. 10 din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului rezultă fără echivoc că Parlamentul, prin hotărâre adoptată cu votul majorității deputaților și senatorilor prezenți, poate constitui comisii de anchetă parlamentară. Hotărârea adoptată nu are incidență în materia tratată la art. 73 alin. (3) din Constituție, în speță reglementarea organizării Consiliului Suprem de Apărare a Țării, și nici în materia reglementată de art. 118 alin. (2) — structura sistemului național de apărare, pregătirea populației, a economiei și a teritoriului pentru apărare, precum și statutul cadrelor militare — care se stabilesc numai prin lege organică, neputând astfel încălca aceste dispoziții.

47. Pentru examinarea conformității prevederilor hotărârii criticate cu prevederile Constituției, Biroul permanent al Camerei Deputaților arată că se impune precizarea, în prealabil, a naturii juridice și a locului acestei hotărâri în sistemul actelor normative și al sferei normelor juridice. Din examinarea acestor dispoziții constituționale, precum și a celor care prevăd procedura de legiferare, rezultă că hotărârea, prin conținutul și procedura sa de adoptare, nu se încadrează în categoria legilor. Aceasta pentru că, spre deosebire de lege, hotărârea Parlamentului nu este supusă promulgării. Deși art. 76 din Constituție stabilește că hotărârile privind regulamentele Camerelor se adoptă, ca și legile organice, cu votul majorității membrilor fiecărei Camere, acest lucru nu este suficient pentru a-i conferi altă natură juridică

distinctă de cea de hotărâre. Cât privește sfera normelor juridice care, potrivit Constituției, sunt de nivelul hotărârii, acestea sunt stabilite prin efectele juridice rezultate din sistematizarea dispozițiilor constituționale privind Parlamentul.

48. Având în vedere considerentele expuse, Biroul permanent al Camerei Deputaților apreciază că sesizarea de neconstituționalitate este neîntemeiată, astfel încât propune respingerea acesteia.

CURTEA,

examinând sesizările de neconstituționalitate, punctele de vedere ale Birourilor permanente ale Camerei Deputaților și Senatului, rapoartele judecătorului-raportor, dispozițiile Hotărârii Parlamentului României nr. 11/2018 privind constituirea Comisiei parlamentare de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea activității Directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, și a modului în care este posibil ca acesta să fi implicat instituția în activități care excedează cadrului legal de funcționare, precum și prevederile Constituției, reține următoarele:

49. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. l) din Constituție și ale art. 3 alin. (2), art. 10, 27 și 28 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, asupra constituționalității Hotărârii Parlamentului României nr. 11/2018.

50. În vederea soluționării prezentelor sesizări, Curtea procedează, mai întâi, la verificarea admisibilității acestora. Analiza îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a sesizării referitoare la hotărârea Parlamentului trebuie realizată prin raportare la art. 146 lit. l) din Constituție și art. 27 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, potrivit căruia „*Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității regulamentelor Parlamentului, a hotărârilor plenului Camerei Deputaților, a hotărârilor plenului Senatului și a hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a unui grup parlamentar sau a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori.*”

51. În primul rând, Curtea constată că actul juridic supus controlului este o hotărâre a plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, deci un act care poate face obiect al controlului de constituționalitate.

52. În al doilea rând, analizând dispoziția legală, Curtea reține că titularii ai dreptului de a sesiza Curtea Constituțională pot fi: (i) unul dintre președinții celor două Camere; (ii) un grup parlamentar; (iii) un număr de cel puțin 50 de deputați; sau (iv) un număr de cel puțin 25 de senatori.

53. În Dosarul Curții nr. 262L/2/2018, sesizarea a fost formulată de un număr de 56 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal, fiind semnată de liderul grupului parlamentar, astfel că sub aspectul titularului dreptului de sesizare este întrunită condiția de admisibilitate a sesizării Curții Constituționale.

54. În Dosarul Curții nr. 300L/2/2018, Curtea observă că sesizarea a fost formulată de un număr de 22 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Uniunii Salvați România, precum și de 2 deputați neafiliați. Curtea reține că deputații sau senatorii pot fi titularii ai dreptului de a sesiza instanța constituțională doar ca subiect colectiv de sesizare, respectiv doar în numărul prevăzut expres de lege sau ca grup parlamentar. Cu alte cuvinte, pentru a investi în mod legal Curtea Constituțională cu soluționarea unor critici de neconstituționalitate care au ca obiect o hotărâre a Parlamentului, **deputații sau senatorii neafiliați unui grup parlamentar, precum și cei afiliați, dar care semnează sesizarea în nume propriu, fără ca aceasta să fie însușită de grupul parlamentar din care fac parte, trebuie să fie în**

număr de cel puțin 50 (deputați), respectiv 25 (senatori). Prin urmare, în cauza de față, Curtea constată că semnarea sesizării de către cei 2 deputați neafiliați nu produce niciun efect juridic, Curtea urmând a se considera legal sesizată de către Grupul parlamentar al Uniunii Salvați România, sesizarea fiind semnată de liderul grupului.

55. În continuare, Curtea va analiza îndeplinirea în prezenta cauză a altor condiții de admisibilitate a sesizării, care nu sunt stipulate explicit de lege, dar care reprezintă rezultatul interpretării textelor de lege, dat de Curte în jurisprudența sa anterioară. Sub acest aspect, o condiție de admisibilitate a sesizărilor privind neconstituționalitatea hotărârilor parlamentare o constituie relevanța constituțională a obiectului respectivelor hotărâri. Curtea a constatat că pot fi supuse controlului de constituționalitate numai hotărârile Parlamentului, adoptate după conferirea noii competențe, hotărâri care afectează valori, reguli și principii constituționale sau, după caz, organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional (a se vedea deciziile nr. 53 și nr. 54 din 25 ianuarie 2011, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 3 februarie 2011, Decizia nr. 307 din 28 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 293 din 4 mai 2012, Decizia nr. 783 din 26 septembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 684 din 3 octombrie 2012). De asemenea, Curtea Constituțională a mai stabilit, în mod expres, că, pentru a fi admisibilă sesizarea de neconstituționalitate, norma de referință trebuie să fie de rang constituțional, pentru a se putea analiza dacă există vreo contradicție între hotărârile menționate la art. 27 din Legea nr. 47/1992, pe de o parte, și exigențele procedurale și substanțiale impuse prin dispozițiile Constituției, pe de altă parte. Așadar, criticile trebuie să aibă o evidentă relevanță constituțională, și nu una legală ori regulamentară. Prin urmare, toate hotărârile plenului Camerei Deputaților, plenului Senatului și plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului pot fi supuse controlului de constituționalitate, dacă în susținerea criticii de neconstituționalitate sunt invocate dispoziții cuprinse în Constituție. Invocarea acestor dispoziții nu trebuie să fie formală, ci efectivă (Decizia nr. 307 din 28 martie 2012, Decizia nr. 783 din 26 septembrie 2012 și Decizia nr. 628 din 4 noiembrie 2014).

56. Pentru a se raporta la noțiunile menționate în jurisprudența Curții, respectiv valori, principii sau reguli constituționale, având în vedere că, în speță, critica de neconstituționalitate a hotărârii vizează nemijlocit norme consacrate de Legea fundamentală, respectiv art. 1 alin. (4) și alin. (5), art. 53, art. 64 alin. (4), art. 116 alin. (2), art. 92 alin. (1), art. 94 lit. c), art. 119, art. 126 alin. (1), art. 131 și art. 132 din Constituție, Curtea constată că sesizarea având ca obiect Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018 îndeplinește condițiile de admisibilitate.

57. Având în vedere cele precizate, apreciem că sesizările având ca obiect Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018 îndeplinesc condițiile de admisibilitate.

58. Actul de sesizare în **Dosarul Curții Constituționale nr. 262L/2/2018 are ca obiect al criticilor de neconstituționalitate** dispozițiile Hotărârii Parlamentului României nr. 11/2018 privind constituirea Comisiei parlamentare de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea activității directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, și a modului în care este posibil ca acesta să fi implicat instituția în activități care excedează cadrului legal de funcționare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 160 din 20 februarie 2018. Criticile de neconstituționalitate vizează atât hotărârea Parlamentului României, în ansamblul său, cât și dispozițiile care reglementează atribuțiile comisiei de anchetă cuprinse în art. 1,

precum și dispozițiile art. 8 alin. (4) din hotărâre. Dispozițiile criticate punctual au următorul conținut:

— Art. 1: „Se constituie Comisia parlamentară de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea activității directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, și a modului în care este posibil ca acesta să fi implicat instituția în activități care excedează cadrului legal de funcționare, denumită în continuare Comisia parlamentară de anchetă, având următoarele obiective:

a) identificarea procedurilor stabilite pentru respectarea ordinelor pe unitate, a regulamentelor militare, precum și modalitatea de comunicare a ordinelor de serviciu;

b) determinarea implicării directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, în influențarea unor decizii politice sau în planul politic;

c) verificarea unei eventuale modalități de implicare a Serviciului de Protecție și Pază în activități care excedează cadrului legal de funcționare de către directorul instituției, domnul Pahonțu Lucian-Silvan;

d) verificarea rapoartelor de activitate ale directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, din ultimii 5 ani;

e) identificarea protocoalelor încheiate cu alte instituții, a regulilor de relaționare cu acestea, precum și verificarea respectării cadrului legal de acțiuni prevăzute în aceste colaborări;

f) verificarea modului și a criteriilor în care au fost desemnați ofițerii de protecție a demnitarilor;

g) identificarea numărului de mandate de supraveghere video/audio solicitate în baza art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 191/1998 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Protecție și Pază, cu modificările și completările ulterioare, precum și verificarea respectării cadrului legal prevăzut la art. 14 alin. (1) lit. d) din aceeași lege;

h) verificarea îndeplinirii atribuțiilor prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 191/1998, cu modificările și completările ulterioare, de către Serviciul de Protecție și Pază, fără a-și depăși atribuțiile și competențele prevăzute la art. 1 alin. (1) din aceeași lege;

i) identificarea numărului de mandate efectiv obținute de la procuror în baza art. 14 alin. (1) lit. e) din aceeași lege;

j) determinarea numărului de acte de constatare întocmite în baza art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 191/1998, cu modificările și completările ulterioare, care au fost folosite ca mijloace de probă în cauze aflate în stadiul de cercetare penală sau în fața instanțelor judecătorești;

k) verificarea procedurii activității proprii de apărare a secretului de stat și de prevenire a scurgerii de date sau de informații;

l) existența unor verificări în ultimii 5 ani referitoare la achiziții publice și la fondul operativ, din partea Curții de Conturi sau a altor instituții abilitate în domeniu, precum și aflarea rezultatelor acestora;

m) aflarea numărului de sancțiuni aplicate ofițerilor de protecție a demnitarilor în ultimii 5 ani pentru nerespectarea ordinelor de zi pe unitate, a regulamentelor militare și a prevederilor Legii nr. 191/1998, cu modificările și completările ulterioare;

n) procedura întocmirii rapoartelor de către ofițerii de protecție a demnitarilor, verificarea adresașilor, a modalității de valorificare a informațiilor obținute, aflarea în ce măsură informațiile se referă și la activitățile din domeniul privat al demnitarilor și al familiilor acestora;

o) verificarea modalității de gestionare a informațiilor menționate în rapoartele ofițerilor de protecție a demnitarilor, care nu se încadrează în obligațiile prevăzute pentru elaborarea

rapoartelor conform art. 14 din Legea nr. 191/1998, cu modificările și completările ulterioare;

p) verificarea oricăror altor aspecte specifice domeniului de activitate al Serviciului de Protecție și Pază, în măsura în care acestea rezultă din analiza aspectelor semnalate la lit. a) — o);

q) verificarea oricăror altor aspecte care reies din derularea lucrărilor comisiei și care sunt relevante pentru îndeplinirea obiectivelor și scopului comisiei.”;

— Art. 8 alin. (4): „Refuzul persoanelor invitate la Comisia parlamentară de anchetă de a furniza informațiile solicitate sau de a pune la dispoziția acesteia celelalte documente sau mijloace de probă deținute, care sunt utile activității comisiei, poate fi considerat ca obstrucționare sau împiedicare a aflării adevărului și poate constitui temei pentru sesizarea organelor de urmărire penală.”

59. Actul de sesizare în **Dosarul Curții Constituționale nr. 300L/2/2018** are ca obiect al criticilor de neconstituționalitate dispozițiile Hotărârii Parlamentului României nr. 11/2018 privind constituirea Comisiei parlamentare de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea activității directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, și a modului în care este posibil ca acesta să fi implicat instituția în activități care excedează cadrului legal de funcționare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 160 din 20 februarie 2018. Criticile de neconstituționalitate vizează atât hotărârea Parlamentului României, în ansamblul său, cât și dispozițiile care reglementează atribuțiile comisiei de anchetă cuprinse în art. 1 din hotărâre, al cărui conținut a fost reprodus mai sus.

60. Având în vedere faptul că obiectul celor două sesizări îl constituie dispozițiile Hotărârii Parlamentului României nr. 11/2018, pentru o bună administrare a actului de justiție constituțională, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, plenul Curții Constituționale dispune, din oficiu, conexarea celor două cauze, respectiv a Dosarului nr. 300L/2/2018 la Dosarul nr. 262L/2/2018, care a fost primul înregistrat, urmând ca instanța constituțională să pronunțe o singură decizie prin care să efectueze controlul de constituționalitate asupra dispozițiilor hotărârii Parlamentului României, în ansamblul său, precum și asupra dispozițiilor cuprinse în art. 1 și în art. 8 alin. (4) din hotărâre, în special.

61. Autorii sesizării susțin că dispozițiile criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (4) și alin. (5), art. 53, art. 64 alin. (4), art. 73 alin. (3), art. 76 alin. (1), art. 92 alin. (1), art. 94 lit. c), art. 116 alin. (2), art. 119, art. 126 alin. (1), art. 131 și art. 132 din Constituție.

62. Examinând criticile de neconstituționalitate, Curtea Constituțională reține că, referitor la **locul și rolul comisiilor permanente ale Parlamentului**, are o jurisprudență constantă în care statuează că acestea sunt organe interne de lucru ale Camerelor Parlamentului a căror activitate are caracter pregătitor pentru o offeri forului deliberativ toate elementele necesare adoptării deciziei (a se vedea Decizia nr. 48 din 17 mai 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 125 din 21 mai 1994). Comisiile se constituie dintr-un număr restrâns de deputați sau senatori, specializați pe un anumit domeniu, cu o componentă și o structură care respectă configurația politică a fiecărei Camere. Potrivit prevederilor art. 22 alin. (3) din Regulamentul ședințelor comune ale Camerei Deputaților și Senatului, „participarea deputaților și senatorilor la ședința comună a comisiilor permanente sesizate în fond este obligatorie”. Dezbaterile specializate care au loc în cadrul ședințelor comisiilor se finalizează cu întocmirea de rapoarte sau avize care au rolul de a pregăti și facilita desfășurarea lucrărilor Camerelor, respectiv a dezbaterilor care vor avea loc în plenul acestora. Necesitatea creării acestor organe de lucru a fost impusă de asigurarea eficienței activității unui corp

deliberativ numeros. Din această perspectivă, rolul comisiilor în activitatea parlamentară este unul foarte important, ele asigurând pregătirea deciziilor plenului în scopul exercitării prerogativelor ce decurg din dreptul de informare, dreptul de control sau dreptul de anchetă al Parlamentului (a se vedea Decizia nr. 209 din 7 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 22 martie 2012).

63. Dat fiind caracterul de organe de lucru interne al comisiilor parlamentare, natura juridică a rapoartelor sau avizelor adoptate de acestea este aceea a unui act preliminar, cu caracter de recomandare, adoptat în scopul de a sugera o anumită conduită, sub aspect decizional, plenului fiecărei Camere sau Camerelor reunite. Rapoartele și avizele nu au caracter obligatoriu din perspectiva soluțiilor pe care la propun, Senatul și Camera Deputaților fiind singurele corpuri deliberative prin care Parlamentul își îndeplinește atribuțiile constituționale. Acesta este motivul pentru care Curtea a concluzionat (a se vedea Decizia nr. 209 din 7 martie 2012, precitată) că „situația în care o comisie parlamentară, din diverse motive, nu-și poate duce la îndeplinire activitatea, respectiv întocmirea unui raport sau a unui aviz, nu este de natură a împiedica plenul fiecărei Camere de a dezbate și de a decide direct asupra problemelor care intră în atribuțiile sale. În fond, specificul activității unei Camere a Parlamentului este de a adopta o decizie colectivă, luată cu majoritatea voturilor, după o dezbatere publică. Orice altă concluzie ar echivala, pe de o parte, cu o supradimensionare a rolului comisiilor de lucru ale Parlamentului, prin atribuirea unor efecte mult sporite actelor pe care aceste organe de lucru le adoptă, împrejurare care excedează cadrului constituțional și regulamentar în care acestea activează, și, pe de altă parte, ar echivala cu o deturnare a rolului Parlamentului, în ansamblul său, ca organ reprezentativ suprem al poporului român, care beneficiază de o legitimitate originară, fiind exponentul intereselor întregii națiuni. Or, aceste ipoteze sunt cu totul inacceptabile din perspectiva principiilor constituționale pe care Curtea este chemată să le garanteze”.

64. În acest sens sunt și cele statuate de Curtea Constituțională în Decizia nr. 48 din 17 mai 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 125 din 21 mai 1994. Cu acel prilej, Curtea a reținut că, potrivit „poziției preeminente a Parlamentului în sistemul autorităților publice ale României, el exercită prerogative de cea mai mare însemnătate pentru activitatea de stat, fiind, în întregul său, expresia suveranității naționale rezultată din alegerile parlamentare. Între aceste prerogative, alături de cea privitoare la adoptarea legilor, este și activitatea de control asupra executivului [...]. Desigur, **Parlamentul nu poate desfășura, în plenul său, asemenea activități de control, lipsindu-i suportul informațional necesar pentru a-și formula o opinie corectă asupra obiectului controlului.** [...]”

65. Acestui rol și acestor finalități le sunt consacrate organizarea și funcționarea comisiilor parlamentare, privite și definite ca organe de lucru ale Camerelor, care se înființează cu scopul de a îndeplini însărcinările care le sunt încredințate tocmai în vederea pregătirii lucrărilor lor. Așadar, elementele ce configurează conceptul de comisie parlamentară sunt **caracterul pregător, prealabil, al lucrărilor lor**, aspectul de organ intern al Camerelor destinat ca, prin activitatea lui, să poată oferi acestora toate elementele necesare luării unei decizii. **Ele trebuie să dispună de toate condițiile pentru a culege și a oferi acele date necesare plenului unei Camere sau Parlamentului spre a-și fonda, în mod optim, luarea unei decizii.**

66. Din acest considerent, organizarea și funcționarea lor sunt amănunțit reglementate, potrivit art. 61 alin. (1) din Constituție [art. 64 alin. (1) din Constituția revizuită], prin regulamentul fiecărei Camere. Dispozițiile constituționale nu fac

decât să exprime acest rol subordonat, pregător, al activității comisiilor, diferențiat conform tipologiei lor, cuprinsă, de altfel, în prevederile art. 61 alin. (4) din Constituție [art. 64 alin. (4) din Constituția revizuită]: *„Fiecare Cameră își constituie comisii permanente și poate institui comisii de anchetă sau alte comisii speciale. Camerele își pot constitui comisii comune.”*

67. În continuare, Curtea reține că **una dintre funcțiile Parlamentului este cea de control**, iar atribuția corespunzătoare acestei funcții este cea realizată prin intermediul comisiilor permanente sau de anchetă. În acest sens, art. 64 alin. (4) teza întâi din Constituție prevede că *„Fiecare Cameră își constituie comisii permanente și poate institui comisii de anchetă sau alte comisii speciale”*. Fiind reglementate la nivel constituțional, nici legea și nici regulamentul parlamentar nu pot ignora această realitate constituțională. Prin urmare, aceste acte normative trebuie să le reglementeze în mod expres și să instituie proceduri, instrumente și mijloace suficiente, care să dea substanță prevederii constituționale (a se vedea Decizia nr. 430 din 21 iunie 2017, paragraful 27, și Decizia nr. 611 din 3 octombrie 2017, paragraful 61).

68. Pentru ca un control parlamentar să fie autentic, el trebuie să fie deplin, adică Parlamentul țării trebuie să dispună de posibilitatea de a lua orice măsuri pentru a da conținut acestei plenitudini. Mai mult, „deplasarea [...] unui centru de decizie constituțional (Parlamentul) la comisii ale acestuia nu este conformă cu menirea celui dintâi”, exprimată clar în prevederile constituționale (a se vedea Decizia nr. 209 din 7 martie 2012, pct. 4 din considerente).

69. Curtea observă, în acest sens, prevederile din Regulamentul Camerei Deputaților, cap. I — Organizarea Camerei Deputaților, secțiunea a 5-a — Comisiile Camerei Deputaților, care, la art. 40, dispun următoarele: *„Comisiile Camerei Deputaților sunt organisme de lucru ale acesteia, înființate cu scopul de a îndeplini atribuțiile prevăzute de lege și de prezentul regulament. Comisiile Camerei Deputaților pregătesc documentele de lucru pentru lucrările în plen ale acesteia și exercită controlul parlamentar”*. Potrivit art. 41 din același regulament, comisiile Camerei Deputaților sunt comisii permanente, comisii de mediere sau alte comisii comune cu Senatul, putând fi instituite comisii de anchetă sau alte comisii speciale. Pct. 4 din secțiunea a 5-a a cap. I din Regulamentul Camerei Deputaților, intitulată Comisii de anchetă ale Camerei Deputaților, conține reglementări (art. 73—79) în privința instituirii și modalității de desfășurare a activității unei comisii de anchetă parlamentară, în condițiile în care Camera Deputaților consideră necesară clarificarea cauzelor și împrejurărilor în care s-au produs evenimente sau au avut loc acțiuni cu efecte negative, precum și stabilirea concluziilor, răspunderilor și măsurilor ce se impun. Norme cu un conținut juridic relativ similar se regăsesc în Regulamentul Senatului (capitolul I, Secțiunea a 4-a, art. 79 și art. 80) și în Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului (art. 4, 9, 13, 75—77 și 81) (Decizia nr. 411 din 14 iunie 2017, paragraful 33). Astfel, art. 4 din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului prevede că, la nivelul Parlamentului, se organizează comisii comune permanente ale celor două Camere, precum și comisii speciale și comisii de anchetă parlamentară. În acest scop, *„(3) Liderii grupurilor parlamentare din Camera Deputaților și din Senat negociază componența numerică și propun componența nominală a structurilor comune prevăzute la alin. (1) și (2) și a conducerilor acestor structuri pentru a asigura respectarea configurației politice a celor două Camere și raportul dintre numărul deputaților și numărul senatorilor”*.

70. Dispozițiile art. 9 din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului reglementează constituirea

comisiilor de anchetă parlamentară, atunci când se consideră necesară clarificarea cauzelor și împrejurărilor în care s-au produs evenimente sau au avut loc acțiuni cu efecte negative, precum și pentru stabilirea concluziilor, răspunderilor și măsurilor care se impun, la nivelul Parlamentului.

71. Scopul instituirii comisiei de anchetă, dar și natura acestui organ de lucru al Parlamentului, precum și obiectivele propuse, ce răspund imperativului politic și social de a clarifica anumite aspecte de mare importanță pentru viața publică a comunității [fiind incidente, astfel, prevederile art. 2, art. 61 și art. 69 alin. (2) din Legea fundamentală], urmăresc să asigure Parlamentului posibilitatea reală de exercitare concretă a funcției de control, în sensul de a putea avea acces la informațiile necesare elucidării unor aspecte de interes public. Or, dacă o astfel de activitate nu ar dispune de mijloace adecvate și nu ar fi înzestrată cu o anumită autoritate, obiectivul propus nu ar putea fi atins, iar comisia de anchetă parlamentară și-ar reduce rolul la unul teoretic sau chiar decorativ, lipsit de orice eficiență. Intenția legiuitorului a fost însă de a asigura comisiei de anchetă o arie mai cuprinzătoare de acțiune, în sensul de a putea obține informații și de la alte persoane decât subiectele de drept ce se circumscriu raporturilor constituționale dintre Parlament și Guvern (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 411 din 14 iunie 2017, paragraful 49).

72. Având în vedere aceste argumente, Curtea a apreciat că, în exercitarea funcției de control, Parlamentul este îndreptățit să utilizeze toate instrumentele juridice pe care Constituția, legea și propriile regulamente de organizare și funcționare i le pune la dispoziție, comisiile parlamentare, deși consacrate constituțional, având doar un rol auxiliar în formarea deciziei finale a forului legislativ (Decizia nr. 611 din 3 octombrie 2017, paragraful 64). Cu alte cuvinte, Curtea a reținut că **atribuția corespunzătoare funcției de control se realizează prin intermediul comisiilor permanente sau de anchetă, fără a distinge între cele două categorii de comisii.**

73. Ulterior, prin Decizia nr. 720 din 15 noiembrie 2017, paragraful 41, Curtea, examinând comparativ sfera competențelor celor două tipologii de comisii parlamentare (comisia permanentă de control și comisia de anchetă), a statuat că „în vreme ce prima categorie are plenitudine de analiză, verificare și evaluare a activității autorității publice aflate sub control parlamentar, sub toate aspectele în care autoritatea publică desfășoară atribuții, comisia de anchetă are un rol limitat la verificarea necesară clarificării anumitor cauze sau împrejurări în care s-au produs evenimente sau au avut loc acțiuni cu efecte negative. Ambele categorii de comisii întocmesc rapoarte prin care stabilesc concluzii, răspunderi și măsuri care se impun, la nivelul Parlamentului. Pe de altă parte, în vreme ce o comisie permanentă de control, așa cum arată și titulatura, își exercită competența de control pe toată durata mandatului Parlamentului, desfășurând activități de verificare periodice și continue, în cazul comisiilor de anchetă, acestea acționează pe o perioadă determinată de timp, încetându-și activitatea după efectuarea anchetei și prezentarea concluziilor către plenul Parlamentului. Așa fiind, având în vedere sfera atribuțiilor și perioada de exercitare a acestora, Curtea constată că, în situația în care cauzele sau împrejurările în care s-au produs evenimente sau au avut loc acțiuni cu efecte negative sunt legate de activitatea unei autorități publice aflate sub control parlamentar, competențele celor două tipologii de comisii se suprapun”. Cu alte cuvinte, în cazul autorităților publice aflate sub control parlamentar exercitat prin intermediul comisiilor permanente, împrejurările concrete în care s-a desfășurat un anumit eveniment sau acțiune sunt investigate de respectiva comisie, în virtutea plenitudinii sale de control, sau pot fi investigate de o comisie specială de anchetă, înființată expres pentru cercetarea evenimentului sau acțiunii alegate.

74. **Controlul realizat prin intermediul comisiilor permanente sau direct de plenul celor două Camere ale Parlamentului.** Din analiza cadrului legislativ care dă consistență funcției de control parlamentar reținem că aceasta vizează, pe de o parte, potrivit art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul și celelalte organe ale administrației publice, care sunt obligate să prezinte informațiile și documentele cerute de Camera Deputaților, de Senat sau de comisiile parlamentare, și, pe de altă parte, toate autoritățile publice pentru care legea proprie de organizare și funcționare prevede că se află sub control parlamentar. Cu privire la această din urmă categorie, legea infraconstituțională poate dispune **(i) controlul parlamentar realizat de către o comisie permanentă de control** al activității autorității publice, **reglementată concret de lege, sau (ii) controlul parlamentar realizat prin analiza raportului de activitate pe care autoritatea publică este obligată să îl prezinte periodic** (anual) în fața uneia dintre Camerele Parlamentului sau celor două Camere, în ședință reunită.

75. **(i) Controlul parlamentar realizat de către o comisie permanentă de control al activității autorității publice, reglementată concret de lege,** se regăsește cu privire la Serviciul Român de Informații, în cazul căruia art. 1 alin. 3 și alin. 4 din Legea nr. 14/1992 prevede că, „În vederea exercitării controlului concret și permanent, se constituie o comisie comună a celor două Camere. Organizarea, funcționarea și modalitățile de exercitare a controlului se stabilesc prin hotărâre adoptată de Parlament”, respectiv Comisia comună permanentă a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații. De asemenea, un astfel de control este prevăzut și asupra Serviciului de Informații Externe, potrivit art. 3 alin. (1) din Legea nr. 1/1998, „Controlul asupra activității Serviciului de Informații Externe este exercitat de Parlamentul României, cu respectarea secretului asupra mijloacelor și surselor de informare. În acest scop se constituie o comisie specială formată din patru deputați și trei senatori, aleși din cadrul comisiilor pentru apărare, ordine publică și siguranță națională ale celor două Camere”, respectiv Comisia parlamentară specială pentru controlul activității Serviciului de Informații Externe.

76. Totodată, Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune sunt supuse controlului parlamentar, potrivit art. 46 din Legea nr. 41/1994, potrivit căruia, „(1) În cadrul activității de control parlamentar, prevăzut la art. 31 alin. (5) din Constituție și la art. 2 din prezenta lege, comisiile parlamentare pentru cultură, artă și mijloace de informare în masă ale Camerei Deputaților și Senatului au dreptul să solicite următoarele:

- a) un raport anual, împreună cu contul de execuție bugetară al fiecărei societăți;
- b) rapoarte cu privire la probleme specifice activității celor două societăți;
- c) orice fel de informații și documente privitoare la activitatea celor două societăți.

(2) În legătură cu cele prevăzute la alineatul precedent, comisiile au dreptul să facă verificări proprii.”

77. **Dispoziții exprese cu privire la controlul parlamentar exercitat prin comisiile pentru apărare, ordine publică și siguranță națională sunt prevăzute referitor la activitatea Serviciului de Protecție și Pază,** în cazul căruia, potrivit art. 3 alin. (1) din Legea nr. 191/1998, „Activitatea Serviciului de Protecție și Pază este organizată și coordonată de Consiliul Suprem de Apărare a Țării și este controlată de Parlament, prin comisiile pentru apărare, ordine publică și siguranță națională”, precum și la activitatea Serviciului de Telecomunicații Speciale, art. 2 din Legea nr. 92/1996 dispunând că „Activitatea Serviciului de Telecomunicații Speciale este controlată de Parlamentul

României, prin comisiile pentru apărare, ordine publică și siguranță națională”.

78. (ii) **Controlul parlamentar realizat prin analiza raportului de activitate pe care autoritatea publică este obligată să îl prezinte periodic (anual) în fața celor două Camere, în ședință reunită**, se exercită, de exemplu, în ceea ce privește activitatea Autorității Electorale Permanente, potrivit art. 103 alin. (2) din Legea nr. 208/2015, „*Autoritatea Electorală Permanentă prezintă Parlamentului anual un raport asupra activității sale, conform legii*”, a Avocatului Poporului, potrivit art. 5 alin. (1) din Legea nr. 35/1997, „*Avocatul Poporului prezintă, în ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului, rapoarte, anual sau la cererea acestora*”, a Consiliului Legislativ, potrivit art. 2 alin. (2) din Legea nr. 73/1993, „*Consiliul Legislativ prezintă anual Parlamentului raportul asupra activității sale*”, a Băncii Naționale a României, potrivit art. 35 alin. (4) din Legea nr. 312/2004, „*În numele consiliului de administrație, guvernatorul prezintă Parlamentului, până la data de 30 iunie a anului următor, raportul anual al Băncii Naționale a României, care cuprinde activitățile Băncii Naționale a României, situațiile financiare anuale și raportul de audit, dezbătute, fără a fi supuse votului, în ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului*”, a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, potrivit art. 22 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, „*Raportul anual de activitate al Consiliului se dezbate și se aprobă de Parlament. Raportul de activitate se depune la birourile permanente ale Camerei Deputaților și Senatului până la data de 15 aprilie a anului următor*”, a Autorității de Supraveghere Financiară, potrivit art. 17 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012, „*În numele A.S.F., președintele Consiliului prezintă Parlamentului, până la data de 30 iunie a anului următor, raportul anual al A.S.F., care cuprinde activitățile acesteia, situațiile financiare anuale și raportul de audit, ce vor fi dezbătute, fără a fi supuse votului în ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului*”.

79. **În concluzie, acolo unde legea prevede expres controlul parlamentar asupra unei autorități publice, acesta se va realiza în formele prevăzute de lege, prin intermediul comisiilor permanente de control al activității autorităților publice, reglementate concret de lege, respectiv prin intermediul rapoartelor de activitate pe care autoritățile publice sunt obligate să le prezinte periodic (anual) în fața celor două Camere, în ședință reunită, după caz.**

80 **Controlul realizat prin intermediul comisiilor de anchetă.** Analizând sfera competențelor comisiei de anchetă, Curtea reține că aceasta are un rol limitat **atât din punctul de vedere al obiectului de cercetare**, respectiv *verificarea necesară clarificării anumitor cauze sau împrejurări în care s-au produs evenimente sau au avut loc acțiuni cu efecte negative, cât și din punct de vedere temporal*, activând atât timp cât este necesar pentru clarificarea obiectivelor sale concrete. Evenimentele sau acțiunile cu efecte negative trebuie să aibă un impact relevant asupra interesului public general, de natură a justifica o anchetă la nivel parlamentar, și trebuie să fie identificabile, să reprezinte fapte concrete, respectiv cercetarea să fie aptă a determina existența/comiterea/realizarea evenimentului/acțiunii alegate în vederea adoptării măsurilor corespunzătoare sau a efectuării demersurilor către autoritățile competente să adopte aceste măsuri. Ancheta poate viza evenimente sau acțiuni în care sunt implicate autorități aflate sub control parlamentar, dar și alte autorități, pentru care nici Constituția și nici legile proprii de organizare și funcționare nu prevăd controlul parlamentar. Având în vedere obiectivele stabilite prin hotărâre a Parlamentului, în urma desfășurării activității de verificare, comisia întocmește un raport prin care prezintă concluziile și propune măsurile care se impun, la nivelul

Parlamentului. Odată cu finalizarea anchetei și prezentarea raportului către plenul Parlamentului, comisia își încetează activitatea.

81. Prin Decizia nr. 1.231 din 29 septembrie 2009, Curtea a stabilit că aceste comisii de anchetă „nu au abilitatea constituțională sau regulamentară să se pronunțe asupra vinovăției sau nevinovăției unei persoane”, ci scopul lor este acela de a lămuri, de a clarifica împrejurările și cauzele în care s-au produs evenimentele supuse cercetării. „Este, prin urmare, de forța evidenței faptul că aceste comisii anchetează/verifică fapte sau împrejurări, și nu persoane. Ele au ca scop constatarea existenței sau inexistenței faptelor pentru care a fost creată comisia de anchetă, fără a stabili cu titlu de certitudine răspunderea administrativă, materială, disciplinară sau penală a vreunei persoane”. Aceste comisii nu au competența de a da un verdict, ci aceea de a întocmi un raport cu privire la situația de fapt anchetată, prin care se vor indica concluziile la care au ajuns pe baza actelor și documentelor pe care le-a consultat și a audierilor efectuate.

82. Având în vedere aceste considerații de principiu, **Curtea urmează a analiza dacă dispozițiile Hotărârii Parlamentului nr. 11/2018 întrunesc condițiile cumulative, stabilite de normele constituționale, legale și regulamentare, precum și de jurisprudența Curții Constituționale**, respectiv (i) dacă Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018 vizează evenimente/acțiuni care constituie fapte concrete cu efecte negative, relevante asupra interesului public general, și (ii) dacă Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018 nu anchetează/verifică persoane în scopul stabilirii răspunderii juridice a acestora.

83. **Cu privire la primul aspect**, Curtea reține că dispozițiile art. 1 din hotărâre dispun cu privire la verificarea activității directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahoțu Lucian-Silvan, și a modului în care este posibil ca acesta să fi implicat instituția în activități care excedează cadrului legal de funcționare, stabilind obiectivele comisiei de anchetă. Analizând conținutul normativ atât al art. 1 din hotărâre, cât și al hotărârii, în ansamblul său, Curtea constată că acesta **nu face nicio referire la evenimente/acțiuni care constituie fapte concrete**, relevante asupra interesului public general, a căror existență ar determina un impact negativ asupra societății, **ci doar se limitează la a stabili competența comisiei de a verifica o serie de aspecte care țin de activitatea curentă din cadrul Serviciului de Protecție și Pază.**

84. Astfel, Curtea observă că obiectivele anchetei vizează activitatea directorului Serviciului de Protecție și Pază, respectiv modul de îndeplinire a competențelor pe care acesta le are potrivit legii, printre care: identificarea procedurilor stabilite pentru respectarea ordinelor pe unitate, a regulamentelor militare, precum și modalitatea de comunicare a ordinelor de serviciu, verificarea rapoartelor de activitate ale directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahoțu Lucian-Silvan, din ultimii 5 ani, identificarea protocoalelor încheiate cu alte instituții, a regulilor de relaționare cu acestea, precum și verificarea respectării cadrului legal de acțiuni prevăzute în aceste colaborări, verificarea modului și a criteriilor în care au fost desemnați ofițerii de protecție a demnitarilor, identificarea numărului de mandate de supraveghere video/audio solicitate în baza art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 191/1998, verificarea procedurii activității proprii de apărare a secretului de stat și de prevenire a scurgerii de date sau de informații, procedura întocmirii rapoartelor de către ofițerii de protecție a demnitarilor, verificarea adresanților, a modalității de valorificare a informațiilor obținute, aflarea în ce măsură informațiile se referă și la activitățile din domeniul privat al demnitarilor și al familiilor acestora, verificarea oricăror altor aspecte specifice domeniului de activitate al Serviciului de Protecție și Pază etc.

85. Or, **toate aceste aspecte privesc activități curente ale Serviciului, care, în temeiul art. 3 alin. (1) din Legea nr. 191/1998, intră în sfera de control a comisiilor pentru apărare, ordine publică și siguranță națională din Parlament.** În exercitarea controlului concret și permanent asupra Serviciului de Protecție și Pază, comisiile de specialitate se informează permanent și sistematic cu privire la organizarea și desfășurarea activității Serviciului, iar în temeiul art. 3 alin. (2) din lege „*Anual sau la cererea Parlamentului, directorul Serviciului de Protecție și Pază prezintă rapoarte cu privire la îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin, potrivit legii, Serviciului de Protecție și Pază*”.

86. Pe de altă parte, Curtea observă că printre aspectele care urmează a fi cercetate se află determinarea implicării directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, în influențarea unor decizii politice sau în planul politic sau verificarea unei eventuale modalități de implicare a Serviciului de Protecție și Pază în activități care excedează cadrului legal de funcționare de către directorul instituției, domnul Pahonțu Lucian-Silvan. Din modul în care sunt formulate aceste obiective rezultă că înființarea comisiei nu s-a realizat în vederea constatării sau nu a unor fapte concrete comise de directorul Serviciului de Protecție și Pază, ci ***tocmai în scopul identificării unor eventuale fapte care se constituie în abateri de la normele legale, aspect contrar prevederilor legale și jurisprudenței Curții Constituționale***, care circumscriu scopul activității comisiei parlamentare de anchetă la constatarea „existenței sau inexistenței faptelor pentru care a fost creată comisia de anchetă”. Mai mult, având în vedere dispozițiile legale în vigoare, constatarea de către Parlament a unor posibile nereguli în exercitarea competențelor stabilite de lege în sarcina directorului Serviciului de Protecție și Pază poate fi doar rezultatul controlului efectuat prin intermediul comisiilor pentru apărare, ordine publică și siguranță națională, care pot sesiza organele competente să adopte măsurile corespunzătoare constatării unor astfel de nereguli.

87. De altfel, analizând hotărârile Parlamentului adoptate recent, prin care acesta a înființat comisii de anchetă cu privire la activitatea unor autorități publice, Curtea constată că acestea au avut în cuprinsul lor un preambul, prin care se enunță, în sinteză, scopul și, după caz, motivarea reglementării (așa cum prevăd dispozițiile art. 43 din Legea nr. 24/2000), arătând în ce constau evenimentele/acțiunile concrete care sunt supuse verificării și confirmării comisiei parlamentare. Cu titlu de exemplu, Curtea face trimitere la Hotărârea Parlamentului României nr. 39/2017 pentru constituirea Comisiei speciale de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial, care în preambul precizează: „Având în vedere informațiile apărute în spațiul public cu privire la o posibilă viciere a rezultatului votului pentru alegerea Președintelui României, desfășurat în anul 2009, în vederea elucidării circumstanțelor producerii acestor evenimente și pentru stabilirea măsurilor ce ar putea fi dispuse [...], Parlamentul României adoptă prezenta hotărâre.” De asemenea, în preambulul Hotărârii Parlamentului României nr. 67/2017 privind constituirea Comisiei parlamentare de anchetă a Camerei Deputaților și Senatului pentru a clarifica aspectele ce țin de desființarea Direcției Generale de Protecție și Anticorupție se precizează: „Având în vedere informațiile apărute în spațiul public cu privire la accesul unor persoane neautorizate în arhiva Direcției Generale de Protecție și Anticorupție (D.G.P.A.) și eventuala folosire a informațiilor obținute din studierea documentelor în afara prevederilor legale prevăzute de Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare, în vederea elucidării circumstanțelor producerii acestor evenimente și

pentru stabilirea măsurilor ce ar putea fi dispuse [...], Parlamentul României adoptă prezenta hotărâre.”

88. Ținând seama de dispozițiile art. 3 din Legea nr. 191/1998 care stabilesc competența de control a Parlamentului asupra Serviciului de Protecție și Pază, prin intermediul comisiilor pentru apărare, ordine publică și siguranță națională, și având în vedere conținutul normativ al hotărârii criticate, Curtea constată că prin aceasta a fost înființată o ***comisie de anchetă care nu are un obiect concret de cercetare, respectiv verificarea necesară clarificării anumitor cauze sau împrejurări în care s-au produs evenimente sau au avut loc acțiuni cu efecte negative.*** Întrucât obiectul de verificare al comisiei de anchetă vizează aspecte legate de activitatea curentă a Serviciului de Protecție și Pază, hotărârea astfel adoptată contravine prevederilor art. 64 alin. (4) din Constituție referitoare la comisiile permanente și comisiile de anchetă, sub aspectul competențelor fiecăreia dintre aceste comisii.

89. **Cu privire la cel de-al doilea aspect**, respectiv dacă Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018 anchetează sau nu persoane în scopul stabilirii răspunderii juridice a acestora, Curtea constată că, din analiza titlului actului supus controlului de constituționalitate, „*privind constituirea Comisiei parlamentare de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea activității directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, și a modului în care este posibil ca acesta să fi implicat instituția în activități care excedează cadrului legal de funcționare*”, rezultă în mod expres faptul că obiectul anchetei îl constituie modul în care domnul Pahonțu Lucian-Silvan, în calitate de director al Serviciului de Protecție și Pază, și-a exercitat activitatea, respectiv dacă acesta a implicat instituția în „*activități care excedează cadrului legal de funcționare*”. Cu alte cuvinte, activitatea de cercetare a comisiei de anchetă vizează identificarea unor ***posibile abateri sau încălcări ale normelor legale privind atribuțiile directorului Serviciului de Protecție și Pază, precum și a normelor care stabilesc cadrul de funcționare a Serviciului, de către persoana care ocupă, în prezent, funcția de director.*** Mai mult, din analiza obiectivelor pe care comisia de anchetă le are de controlat, Curtea reține: determinarea implicării directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, în influențarea unor decizii politice sau în planul politic, verificarea unei eventuale modalități de implicare a Serviciului de Protecție și Pază în activități care excedează cadrului legal de funcționare de către directorul instituției, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, verificarea rapoartelor de activitate ale directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, din ultimii 5 ani, identificarea protocoalelor încheiate cu alte instituții, a regulilor de relaționare cu acestea, precum și verificarea respectării cadrului legal de acțiuni prevăzute în aceste colaborări, verificarea modului și a criteriilor în care au fost desemnați ofițerii de protecție a demnitarilor, identificarea numărului de mandate de supraveghere video/audio solicitate în baza art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 191/1998, verificarea procedurii activității proprii de apărare a secretului de stat și de prevenire a scurgerii de date sau de informații, aflarea numărului de sancțiuni aplicate ofițerilor de protecție a demnitarilor în ultimii 5 ani pentru nerespectarea ordinelor de zi pe unitate, a regulamentelor militare și a prevederilor Legii nr. 191/1998, verificarea modalității de gestionare a informațiilor menționate în rapoartele ofițerilor de protecție a demnitarilor, care nu se încadrează în obligațiile prevăzute pentru elaborarea rapoartelor conform art. 14 din Legea nr. 191/1998. **Toate aceste aspecte privesc, pe de o parte, identificarea unor fapte/acțiuni ale domnului Pahonțu Lucian-Silvan** care, în calitate de conducător al unei instituții publice, s-ar fi implicat în influențarea unor decizii

politice sau în plan politic sau ar fi determinat implicarea instituției în activități care excedează cadrului său legal de funcționare și, pe de altă parte, verificarea modului în care domnul Pahonțu Lucian-Silvan și-a îndeplinit atribuțiile de director al instituției publice, prin verificarea rapoartelor sale de activitate, a protocoalelor pe care le-a încheiat cu alte instituții, a modului în care a desemnat ofițerii de protecție a demnitarilor, a numărului de mandate de supraveghere video/audio pe care le-a solicitat în baza legii, a modului în care a asigurat apărarea secretului de stat și a prevenit scurgerea de date sau de informații, a modului în care și-a exercitat competența de a sancționa ofițerii de protecție a demnitarilor, precum și a modului în care a asigurat gestionarea informațiilor menționate în rapoartele ofițerilor de protecție a demnitarilor.

90. Competențele de verificare atribuite comisiei de anchetă, fie că acestea fac trimitere expresă la domnul Pahonțu Lucian-Silvan, fie că au ca obiect modul de îndeplinire a atribuțiilor de director al Serviciului de Protecție și Pază, au un evident caracter *intuitu personae*, **controlul efectuat urmând a identifica eventualele sale abateri de la normele legale în vigoare, abateri care dacă s-ar dovedi reale ar fi de natură să atragă răspunderea juridică a acestuia (disciplinară sau penală)**. Așadar, prin obiectivele fixate, activitatea de control a comisiei de anchetă, înființată prin Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018, **deturneză scopul instituirii comisiilor de anchetă, dar și natura acestui organ de lucru al Parlamentului**, care prin obiectivele propuse trebuie să răspundă „imperativului politic și social de a clarifica anumite aspecte de mare importanță pentru viața publică a comunității”. Este indiscutabil că modul în care o persoană care ocupă o funcție publică, respectiv domnul Pahonțu Lucian-Silvan, în calitate de director al Serviciului de Protecție și Pază, își exercită atribuțiile care îi incumbă prezintă importanță din punctul de vedere al respectului față de lege, al încrederii cetățenilor în profesionalismul și integritatea funcționarului public, al imaginii pe care instituția publică o are în societate. Însă, pentru stabilirea responsabilității juridice a persoanei care ocupă funcția publică, legea a creat pârghii specifice, a stabilit procedurile speciale și autoritățile competente să cerceteze abaterile de la normele legale și să aplice sancțiunile corespunzătoare. **O comisie parlamentară nu este abilitată, potrivit legii, să facă o astfel de cercetare**, întrucât ancheta parlamentară vizează situații de fapt cu caracter general, cauze și evenimente, iar nu activități desfășurate de persoane, în acest caz putându-se demara o anchetă disciplinară sau penală de către autoritățile competente a verifica conformitatea activității respectivei persoane cu atribuțiile funcției și cu prevederile legale.

91. Prin urmare, **ancheta parlamentară declanșată prin Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018** nu vizează posibile evenimente sau acțiuni care s-au petrecut și care au produs efecte negative, deci nu a fost declanșată ca urmare a prezentării în spațiul public a unor eventuale fapte/abateri care pot fi calificate drept încălcări ale competențelor proprii ale Serviciului de Protecție și Pază și care, dacă s-ar dovedi reale, ar afecta imaginea acestei instituții publice, ci **se constituie într-un control asupra persoanei domnului Pahonțu Lucian-Silvan**, efectuat în afara cadrului legal. Așa fiind, Curtea constată că **Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018 nu respectă rolul constituțional al comisiilor de anchetă, prevăzut de art. 64 alin. (4) din Constituție, așa cum a fost stabilit și dezvoltat în jurisprudența Curții Constituționale, contravenind și prevederilor art. 147 alin. (4) din Constituție referitoare la caracterul general obligatoriu al deciziilor instanței constituționale**.

92. Pornind de la cele constatate în prealabil, respectiv de la faptul că Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018 atribuie comisiei parlamentare de anchetă competențe de control asupra

legalității activității unei persoane, desfășurate în calitatea sa de conducător al unei instituții publice, Curtea reține că **hotărârea încalcă și principiul separației puterilor în stat, consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituție**, întrucât competențele atribuite aparțin, potrivit legii, altor autorități publice, respectiv Consiliului Suprem de Apărare a Țării și Președintelui României, pe de o parte, și Ministerului Public și instanțelor judecătorești, pe de altă parte.

93. Potrivit art. 1 din Legea nr. 191/1998 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Protecție și Pază, acesta este un organ de stat cu atribuții în domeniul siguranței naționale, specializat în asigurarea protecției demnitarilor români, a demnitarilor străini pe timpul șederii lor în România, a familiilor acestora, în limitele competențelor legale, precum și în asigurarea pazei sediilor de lucru și a reședințelor acestora, potrivit hotărârilor Consiliului Suprem de Apărare a Țării. În conformitate cu art. 3 din aceeași lege, activitatea Serviciului de Protecție și Pază este organizată și coordonată de Consiliul Suprem de Apărare a Țării și este controlată de Parlament, prin comisiile pentru apărare, ordine publică și siguranță națională. Pe de altă parte, în temeiul art. 7 din Legea nr. 191/1998, Serviciul de Protecție și Pază este condus de un director, cu rang de secretar de stat, numit de Președintele României, la propunerea Consiliului Suprem de Apărare a Țării.

94. Având în vedere actualul cadru normativ, pe de o parte, și obiectivele comisiei parlamentare de anchetă înființate prin Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018, care sunt specifice mai degrabă unei acțiuni disciplinare, pe de altă parte, Curtea constată că anchetarea de către Parlament a directorului Serviciului de Protecție și Pază, în condițiile în care acesta este numit și revocat din funcție de către Președintele României la propunerea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, nu numai că depășește sfera de competență a Parlamentului, în materia controlului parlamentar, dar intruzionează în sfera de competență a acestor autorități publice, nesocotind și principiul legalității, prevăzut la art. 1 alin. (5) din Constituție.

95. Conform art. 1 lit. h) din hotărârea Parlamentului supusă controlului, comisia de anchetă are ca obiectiv *„verificarea îndeplinirii atribuțiilor prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 191/1998, cu modificările și completările ulterioare, de către Serviciul de Protecție și Pază, fără a-și depăși atribuțiile și competențele prevăzute la art. 1 alin. (1) din aceeași lege”*. Conform art. 14 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 191/1998, Serviciul de Protecție și Pază *„organizează și desfășoară, deschis sau acoperit, activități de culegere, verificare și valorificare a informațiilor necesare numai pentru îndeplinirea atribuțiilor prevăzute la art. 1 alin. (1), în condițiile stabilite prin lege. Orice informație cu valoare operativă de altă natură se transmite de îndată autorităților abilitate prin lege pentru verificarea și valorificarea acesteia”*. Dispozițiile art. 1 alin. (1) din Legea nr. 191/1998, la care norma face trimitere, prevăd că *„Serviciul de Protecție și Pază este organ de stat cu atribuții în domeniul siguranței naționale, specializat în asigurarea protecției demnitarilor români, a demnitarilor străini pe timpul șederii lor în România, a familiilor acestora, în limitele competențelor legale, precum și în asigurarea pazei sediilor de lucru și a reședințelor acestora, potrivit hotărârilor Consiliului Suprem de Apărare a Țării”*.

96. Organizarea și desfășurarea de către Serviciul de Protecție și Pază a unor activități de culegere, verificare și valorificare a informațiilor necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor legale sunt activități care se realizează „în condițiile stabilite prin lege”. Legea care stabilește aceste condiții este Legea nr. 51/1991 privind securitatea națională a României, care la art. 13 lit. f) prevede că *„În situațiile prevăzute la art. 3 [n.r. amenințări la adresa securității naționale a României] organele cu atribuții în domeniul securității naționale pot, în*

condițiile legii privind organizarea și funcționarea acestora: [...] f) să efectueze activități specifice culegerii de informații care presupun restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți fundamentale ale omului desfășurate cu respectarea prevederilor legale”, iar la art. 14 alin. (1) statuează expres care sunt situațiile în care se efectuează activități specifice culegerii de informații, respectiv atunci când: nu există alte posibilități ori sunt posibilități limitate pentru cunoașterea, prevenirea sau contracararea riscurilor ori amenințărilor la adresa securității naționale; acestea sunt necesare și proporționale, date fiind circumstanțele situației concrete; a fost obținută autorizația prevăzută de lege. Activitățile specifice pot consta în: interceptarea și înregistrarea comunicațiilor electronice, efectuate sub orice formă; căutarea unor informații, documente sau înscrisuri pentru a căror obținere este necesar accesul într-un loc, la un obiect ori deschiderea unui obiect; ridicarea și repunerea la loc a unui obiect sau document, examinarea lui, extragerea informațiilor pe care acesta le conține, precum și înregistrarea, copierea sau obținerea de extrase prin orice procedee; instalarea de obiecte, întreținerea și ridicarea acestora din locurile în care au fost depuse, supravegherea prin fotografiere, filmare sau prin alte mijloace tehnice ori constatări personale, efectuate sistematic în locuri publice sau efectuate în orice mod în locuri private; localizarea, urmărirea și obținerea de informații prin GPS sau prin alte mijloace tehnice de supraveghere; interceptarea trimiterilor poștale, ridicarea și repunerea la loc a acestora, examinarea lor, extragerea informațiilor pe care acestea le conțin, precum și înregistrarea, copierea sau obținerea de extrase prin orice procedee; obținerea de informații privind tranzacțiile financiare sau datele financiare ale unei persoane, în condițiile legii.

97. În conformitate cu prevederile art. 15 din Legea nr. 51/1991, propunerea de autorizare a activităților de culegere de informații, întocmită în condițiile prevăzute de lege, se înaintează procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și este examinată sub aspectul legalității și temeiniciei, în termen de 24 de ore de la înregistrare ori de îndată în cazurile urgente, de procurori anume desemnați de acesta. În urma analizei efectuate, **dacă apreciază că propunerea este nejustificată, procurorul o respinge** prin ordonanță motivată, în temeiul art. 15 alin. (3) din aceeași lege, iar **dacă se apreciază că propunerea este întemeiată și sunt întrunite condițiile prevăzute de lege, în temeiul art. 15 alin. (4) din lege, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sau înlocuitorul de drept al acestuia solicită în scris președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție autorizarea activităților propuse.**

98. Potrivit art. 15 alin. (6), solicitarea este examinată, de urgență, în camera de consiliu de unul din judecătorii anume desemnați de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție. **În cazul în care se constată că solicitarea este justificată și activitățile specifice se impun**, în temeiul art. 17 alin. (1), (2) și (4), judecătorul dispune autorizarea, prin încheiere motivată, care trebuie să cuprindă, printre altele, organele care efectuează activitățile autorizate și durata de valabilitate a autorizației, și emite un mandat. Durata de valabilitate a autorizării activităților este cea necesară pentru desfășurarea acestora, dar nu mai mult de 6 luni, și poate fi prelungită în aceleași condiții, pentru motive temeinic justificate, fiecare prelungire neputând depăși 3 luni. Durata maximă a autorizărilor cu privire la aceleași date și informații din care să rezulte existența unei amenințări la adresa securității naționale este de doi ani. **În cazul în care judecătorul constată că cererea nu este justificată**, o respinge prin încheiere motivată, în temeiul art. 18 alin. (1) din lege. Încheierea este definitivă.

99. Potrivit art. 19 alin. (1), „Atunci când întârzierea obținerii autorizării ar prejudicia grav finalitatea activităților specifice

necesare, acestea se pot efectua cu autorizarea procurorului, pe o durată de maximum 48 de ore, urmând ca autorizarea judecătorului să fie solicitată de îndată ce există posibilitatea, dar nu mai târziu de expirarea acestui termen. Judecătorul se pronunță asupra cererii de îndată”. În cazul în care judecătorul apreciază că se impune continuarea activităților autorizate de procuror, dispune autorizarea, iar dacă judecătorul apreciază că nu se mai impune continuarea acestor activități, confirmă efectuarea acestora și păstrarea materialelor obținute sau, după caz, dispune încetarea de îndată a acestora și distrugerea materialelor obținute, în termen de maximum 7 zile. O copie a procesului-verbal privind distrugerea se transmite judecătorului.

100. Analizând dispozițiile legale menționate, Curtea constată că propunerea de autorizare a activităților de culegere de informații, întocmită de Serviciul de Protecție și Pază, prin structurile sale specializate, este supusă unei prime examinări, sub aspectul legalității și temeiniciei, de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, care, dacă apreciază că propunerea este întemeiată și întrunește condițiile prevăzute de lege, solicită președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție autorizarea activităților propuse. În fața judecătorului, propunerea de autorizare a activităților de culegere de informații, însoțită de solicitarea procurorului general, este supusă unei noi verificări, mandatul de autorizare a activităților specifice fiind emis doar dacă solicitarea este justificată și activitățile specifice se impun. Așa fiind, Curtea reține că **activitatea specifică culegerii de informații efectuată de Serviciul de Protecție și Pază se realizează doar după verificarea temeiniciei și legalității sale de către autoritățile competente să formuleze solicitarea și să dispună autorizarea acestor activități — Ministerul Public, respectiv instanța judecătorească, cu respectarea unei proceduri stabilite de lege.**

101. În aceste condiții, **obiectivul stabilit de Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018**, potrivit căruia comisia de anchetă are în competență „verificarea îndeplinirii atribuțiilor prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 191/1998, cu modificările și completările ulterioare, de către Serviciul de Protecție și Pază, fără a-și depăși atribuțiile și competențele prevăzute la art. 1 alin. (1) din aceeași lege”, **se suprapune peste competența Ministerului Public, respectiv a instanței judecătorești**, care, autorizând activitatea specifică culegerii de informații, a realizat inclusiv controlul de legalitate sub aspectul respectării art. 1 alin. (1) din Legea nr. 191/1998. Consecința acestei suprapuneri de competențe, coroborate cu împrejurarea că verificarea vizează activități care au parcurs deja procedura de autorizare, este că ancheta parlamentară se convertește implicit într-o verificare a însăși actelor emise de aceste autorități publice, și anume a actului procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție prin care solicită autorizarea activităților propuse, respectiv a mandatului emis de judecătorul Înaltei Curți de Casație și Justiție prin care se autorizează activitatea de culegere de informații.

102. Or, o atare situație este inadmisibilă, Parlamentul, în exercitarea funcției sale de control, neputând acționa *ultra vires*, cu depășirea competențelor sale legale și constituționale și cu încălcarea atribuțiilor altor autorități publice. Prin urmare, Curtea constată că **Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018 a fost adoptată cu nesocotirea dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 64 alin. (4) privind dreptul Camerelor Parlamentului de a constitui comisii de anchetă, art. 124 alin. (3), potrivit căruia judecătorii sunt independenți și se supun numai legii, art. 126 alin. (1) și alin. (2) din Constituție, care consacră realizarea justiției prin Înalta Curte de Casație și Justiție și celelalte instanțe judecătorești, competența lor și procedura de judecată fiind**

prevăzute numai prin lege, precum și a art. 132 alin. (1) din Constituție, referitor la statutul procurorilor.

103. În continuare, Curtea reține că, potrivit art. 1 lit. j) din hotărârea Parlamentului supusă controlului, comisia de anchetă are ca obiectiv „determinarea numărului de acte de constatare întocmite în baza art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 191/1998, cu modificările și completările ulterioare, care au fost folosite ca mijloace de probă în cauze aflate în stadiul de cercetare penală sau în fața instanțelor judecătorești”. Conform art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 191/1998, Serviciul de Protecție și Pază „poate efectua, cu respectarea Legii nr. 51/1991 privind siguranța națională a României, verificări prin: solicitarea și obținerea de obiecte, înscrisuri sau relații oficiale de la instituții publice; consultarea de specialiști ori experți; primirea de sesizări sau note de relații; fixarea unor momente operative prin mijloace tehnice sau prin constatări personale.” De asemenea, art. 29 alin. (1) din aceeași lege prevede că, „În cazul constatării unei infracțiuni flagrante ori a unor tentative sau acte preparatorii pedepsite de lege, care pun în pericol viața, integritatea fizică sau sănătatea persoanelor prevăzute la art. 1 alin. (1), cărora li se asigură protecție, ori obiectivele aflate în pază, personalul Serviciului de Protecție și Pază poate imobiliza făptuitorul, predându-l de îndată organelor competente, împreună cu actul de constatare și cu mijloacele materiale de probă”. Mai mult, în temeiul art. 21 alin. (1) din Legea nr. 51/1991, „Datele și informațiile de interes pentru securitatea națională, rezultate din activitățile autorizate, dacă indică pregătirea sau săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, sunt reținute în scris și transmise organelor de urmărire penală, potrivit art. 61 din Codul de procedură penală [n.r. Actele încheiate de unele organe de constatare], însoțite de mandatul emis pentru acestea, la care se adaugă propunerea de declasificare, după caz, totală sau în extras, potrivit legii, a mandatului. Convorbirile și/sau comunicările interceptate, redate în scris, și/sau imaginile înregistrate se transmit organelor de urmărire penală în integralitate, însoțite de conținutul digital original al acestora”.

104. Noul Cod de procedură penală definește, în art. 97, probele și procedeele probatorii, enumerând principalele mijloace de probă prin care se obțin probele în procesul penal. Enumerarea nu este limitativă, întrucât art. 97 alin. (2) lit. f) prevede că probele pot fi obținute și prin „orice alt mijloc de probă care nu este interzis prin lege”. În ceea ce privește administrarea probelor, art. 100 din Codul de procedură penală dispune că „(1) În cursul urmăririi penale, organul de urmărire penală strânge și administrează probe atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului sau a inculpatului, din oficiu ori la cerere”, în vreme ce „(2) În cursul judecății, instanța administrează probe la cererea procurorului, a persoanei vătămate sau a părților și, în mod subsidiar, din oficiu, atunci când consideră necesar pentru formarea convingerii sale.” Potrivit art. 29 alin. (2) din Legea nr. 191/1998, „Serviciul de Protecție și Pază nu poate efectua cercetarea sau urmărirea penală, nu poate lua măsura reținerii sau arestării preventive și nu dispune de spații proprii de reținere sau de arest”.

105. Organele de urmărire penală pot fi sesizate fie de o persoană fizică sau juridică, fie de un organ de constatare, fie se pot sesiza din oficiu. Sesizarea organelor de urmărire penală impune acestora obligativitatea efectuării de acte procedurale care implică verificarea regularității sesizării, analiza oportunității începerii urmăririi penale și administrarea mijloacelor de probă, astfel încât să fie obținute informațiile necesare pentru dispunerea unei soluții (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 68 din 27 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 181 din 14 martie 2017).

106. Având în vedere acest cadru normativ, Curtea reține că Serviciul de Protecție și Pază, în calitate de organ de constatare, poate încheia acte, care cuprind date și informații, pe care, dacă

indică pregătirea sau săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, le transmite organelor de urmărire penală. Potrivit Codului de procedură penală, doar aceste din urmă organe au competența de a efectua cercetarea penală, deci de a strânge și administra probe în procesul penal. Cu alte cuvinte, **actele de constatare întocmite în temeiul art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 191/1998 ar putea dobândi calitatea de mijloc de probă, iar probele vor fi folosite în cadrul procesului penal, doar dacă organul de urmărire penală, respectiv instanța de judecată, le recunoaște această calitate**, în urma verificării legalității și loialității administrării lor. Serviciul de Protecție și Pază, în calitate de organ de constatare, nu are nicio atribuție în acest domeniu și, implicit, nici nu poate „determina numărul de acte de constatare întocmite în baza art. 14 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 191/1998, cu modificările și completările ulterioare, care au fost folosite ca mijloace de probă în cauze aflate în stadiul de cercetare penală sau în fața instanțelor judecătorești”.

107. Prin urmare, Curtea constată că **obiectivul prevăzut la art. 1 lit. j) din Hotărârea Parlamentului nr. 11/2018 excedează cadrului constituțional referitor la comisiile parlamentare de anchetă, întrucât instituie, indirect, o competență de control asupra Ministerului Public în ceea ce privește activitatea de valorificare a datelor și informațiilor transmise prin actele de constatare de către Serviciul de Protecție și Pază, cu încălcarea dispozițiilor art. 64 alin. (4) și art. 132 alin. (1) din Constituție**.

108. În acest sens, Curtea apreciază relevante cele reținute în Decizia nr. 430 din 21 iunie 2017, unde a constatat că, „prin efectul art. 1 alin. (4) coroborat cu art. 124—134 din Constituție, judecătorii, procurorii sau membrii Consiliului Superior al Magistraturii nu sunt supuși controlului parlamentar” (paragraful 33). „Procurorii, singurii față de care Constituția stabilește controlul ierarhic, activitatea lor desfășurându-se sub autoritatea ministrului justiției [art. 132 alin. (1) din Constituție], nu fac parte din puterea judecătorească, ci din autoritatea judecătorească, însă, având în vedere strânsa lor legătură cu înfăptuirea actului de justiție, legiuitorul constituant a ales ca Ministerul Public să nu facă parte din autoritatea executivă, drept care activitatea procurorilor, obiectivizată în instrumentarea fazei de urmărire penală sau a rolului pe care îl joacă în faza judiciară a procesului penal/civil, după caz, nu se află sub control parlamentar, desfășurarea activității acestora fiind realizată sub autoritatea ministrului justiției [art. 132 alin. (1) din Constituție]” (paragraful 34). De aceea, Curtea a constatat că „reglementările constituționale referitoare la autoritatea judecătorească [...] se opun participării persoanelor care compun aceste autorități în fața comisiilor de anchetă în legătură cu activitatea lor jurisdicțională, judiciară, de urmărire penală sau de audit, după caz” (paragraful 37).

109. În fine, Curtea ia act de faptul că autorii sesizării reclamă încălcarea art. 1 alin. (5) și a art. 147 alin. (4) din Constituție, susținând că formularea art. 8 alin. (4) din Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018, potrivit căruia „Refuzul persoanelor invitate la Comisia parlamentară de anchetă de a furniza informațiile solicitate sau de a pune la dispoziția acesteia celelalte documente sau mijloace de probă deținute, care sunt utile activității comisiei, poate fi considerat ca obstrucționare sau împiedicare a aflării adevărului și poate constitui temei pentru sesizarea organelor de urmărire penală” este neclară, imprecisă și poate genera impredictibilitate în aplicare, întrucât obstrucționarea sau împiedicarea aflării adevărului nu este o infracțiune care să fie reglementată expres de legea penală, astfel că nu ar putea constitui temei pentru sesizarea organelor de urmărire penală.

110. Efectuând controlul de constituționalitate asupra Legii nr. 195/2017 privind completarea art. 9 din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, prin Decizia nr. 411

din 14 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 588 din 21 iulie 2017, Curtea a constatat că, în plus față de soluțiile legislative prevăzute în cadrul regulamentelor parlamentare cu privire la comisiile de anchetă, art. 9 din Legea nr. 96/2006 reglementează posibilitatea **invitării în fața comisiei a oricărei alte persoane** [în afara celor care lucrează în cadrul Guvernului sau a celorlalte organe ale administrației publice, la care se referă alin. (3) și alin. (4) ale art. 9, și care pot fi citate în fața comisiei] care poate avea cunoștință despre o faptă sau o împrejurare de natură să servească la aflarea adevărului în cauza care formează obiectul activității comisiei și care acceptă să fie audiată [alin. (5) și alin. (6) ale art. 9]. Scopul instituirii comisiei de anchetă, dar și natura acestui organ de lucru al Parlamentului, precum și obiectivele propuse — ce răspund imperativului politic și social de a clarifica anumite aspecte de mare importanță pentru viața publică a comunității [fiind incidente, astfel, prevederile art. 2, art. 61 și art. 69 alin. (2) din Legea fundamentală] urmăresc să asigure Parlamentului posibilitatea reală de exercitare concretă a funcției de control, în sensul de a putea avea acces la informațiile necesare elucidării unor aspecte de interes public. Or, dacă o astfel de activitate nu ar dispune de mijloace adecvate și nu ar fi înzestrată cu o anumită autoritate, obiectivul propus nu ar putea fi atins, iar comisia de anchetă parlamentară și-ar reduce rolul la unul teoretic sau chiar decorativ, lipsit de orice eficiență. Intenția legiuitorului a fost, însă, de a asigura comisiei de anchetă o arie mai cuprinzătoare de acțiune, în sensul de a putea obține informații și de la alte persoane decât subiectele de drept ce se circumscriu raporturilor constituționale dintre Parlament și Guvern (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 411 din 14 iunie 2017, paragraful 49).

111. Curtea a statuat, în acest context, că lipsirea comisiei de anchetă de o asemenea posibilitate sau limitarea sferei sale de acțiune ar afecta obiectivul pe care comisia de anchetă și l-a propus, ar afecta însuși scopul instituirii ei și ar goli de conținut textele constituționale pe care se fundamentează înființarea, funcționarea și rolul acestei comisii de anchetă parlamentară.

112. Pe de altă parte, Curtea a reținut că, pentru a fi garantată respectarea obligației persoanelor citate și a celor invitate, care au acceptat să fie audiate, de a furniza informațiile solicitate de comisia de anchetă, legea pune la dispoziția acesteia un instrument juridic, constând în posibilitatea comisiei de anchetă de a sesiza fie conducătorul unității sau instituției unde își desfășoară activitatea persoana citată, fie organele de urmărire penală.

113. Cu alte cuvinte, noile reglementări pun la dispoziția comisiei de anchetă mijloacele procedurale care să contribuie la caracterul efectiv și eficient al anchetei parlamentare. Prin urmare, „este firesc ca persoana citată să se prezinte și să răspundă solicitărilor comisiei; constatarea și stabilirea abaterilor disciplinare sunt, însă, de resortul exclusiv al titularului acțiunii disciplinare în cazul în care persoana citată nu își îndeplinește aceste din urmă obligații, comisia de anchetă neputând avea o asemenea competență” (Decizia nr. 430 din 21 iunie 2017, paragraful 44).

114. Pe de altă parte, „sesizarea organului de urmărire penală are în vedere constatările comisiei de anchetă referitoare la faptul că funcționarul public avea cunoștință de săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală în legătură cu serviciul în care își îndeplinește sarcinile, a omis sesizarea de îndată a organelor de urmărire penală. Așadar, nu fapta persoanei citate de a nu răspunde la solicitările comisiei constituie infracțiune, ci omisiunea sesizării organelor de urmărire penală, conform art. 267 din Codul penal” (Decizia nr. 430 din 21 iunie 2017, paragraful 44).

115. Mai mult, Curtea a constatat că dispozițiile art. 9 din Legea nr. 96/2006 realizează o evidentă distincție, pe de o parte, între persoanele care trebuie să se prezinte în fața comisiilor de anchetă în considerarea faptului că activitatea instituțiilor/autorităților din care fac parte sunt sub control parlamentar și care sunt citate în acest sens și, pe de altă parte, persoanele care sunt invitate, respectiv cele care reprezintă, în virtutea funcției lor de conducere, autorități/instituții publice ce nu se află sub control parlamentar și care, în considerarea principiului colaborării loiale între instituțiile/autoritățile statului, au obligația să ia parte la lucrările comisiei în toate cazurile și indiferent de obiectul anchetei parlamentare, sau alte persoane, care, spre exemplu, pot să nu aibă nicio tangență cu instituțiile statului, caz în care participarea acestora este la latitudinea lor (Decizia nr. 411 din 14 iunie 2017, paragraful 55).

116. Cu privire la **persoanele care ocupă o funcție de conducere** într-o autoritate publică a statului, Curtea a reținut că acestea „trebuie să asigure prestigiul funcției exercitate, care impune o conduită legală, socială și morală în acord cu rangul demnității publice, cu gradul de reprezentare și cu încrederea oferită de cetățeni în autoritatea statului. Exercițarea funcțiilor publice de conducere, ca de altfel a oricărei funcții publice în stat, nu poate fi rezumată doar la îndeplinirea drepturilor, obligațiilor și îndatoririlor pe care le impune mandatul deținut, ci presupune *a priori* loialitate față de toate valorile și principiile consacrate prin Constituție și respect față de celelalte autorități publice cu care intră în raporturi de colaborare. Din acest context rezultă obligația principală a oricărui reprezentant al autorităților publice de a se prezenta și de a oferi documentele/înscrisurile sau informațiile utile și concludente în fața comisiilor parlamentare de anchetă în scopul clarificării unor împrejurări de fapt care să conducă la aflarea adevărului într-o chestiune de interes public” (Decizia nr. 611 din 3 octombrie 2017, paragraful 138).

117. În privința **terților** (alte persoane decât cele care lucrează în cadrul Guvernului sau în cadrul celorlalte organe ale administrației publice), procedura de a obține informații demarează cu o invitație, și nu o citație, aceasta din urmă fiind adresată numai subiectelor de drept care, în temeiul art. 111 din Constituție, au obligația constituțională de a prezenta comisiei informațiile solicitate. În acest sens, alin. (5) al art. 9 din Legea nr. 96/2006 precizează o condiție suplimentară, care ține de acordul de voință al persoanei invitate, și anume acceptarea acesteia de a fi audiată. Persoana invitată are posibilitatea de a răspunde și în scris comisiei de anchetă parlamentară, furnizând informațiile solicitate, sau poate transmite prin poștă documente sau celelalte mijloace de probă pe care le deține și care sunt utile comisiei de anchetă (Decizia nr. 411 din 14 iunie 2017, paragraful 52).

118. Cu privire la **categoria persoanelor invitate**, Curtea a statuat că „refuzul persoanelor invitate la comisia de anchetă de a furniza informațiile solicitate sau de a pune la dispoziția acesteia celelalte documente sau mijloace de probă deținute, utile activității comisiei, nu constituie infracțiune, organele de urmărire penală nefiind sesizate pentru acest refuz, ci, în urma coroborării datelor existente, comisia poate sesiza organele de urmărire penală cu privire la săvârșirea unei infracțiuni. Nu în ultimul rând, Curtea observă că și în lipsa acestui text regulamentar, comisia putea să sesizeze organele de urmărire penală, astfel încât acesta are mai degrabă un caracter declarativ decât novator” (Decizia nr. 430 din 21 iunie 2017, paragraful 45).

119. În raport cu considerentele de principiu enunțate de mai sus, Curtea a reținut că prevederile art. 9 din Legea nr. 96/2006 exprimă fără echivoc regulile de conduită ale subiectelor de

drept vizate, acestea putând să prefigureze, cu ușurință, consecințele nerespectării acestora (Decizia nr. 611 din 3 octombrie 2017, paragraful 128).

120. În acest context normativ și jurisprudențial, Curtea constată că dispozițiile art. 8 alin. (4) din Hotărârea Parlamentului României nr. 11/2018, care prevăd că „*refuzul persoanelor invitate la Comisia parlamentară de anchetă [...] poate fi considerat ca obstrucționare sau împiedicare a aflării adevărului și poate constitui temei pentru sesizarea organelor de urmărire penală*”, dincolo de caracterul neclar și ambiguu care poate genera interpretarea potrivit căreia, prin hotărâre a Parlamentului, se instituie o nouă infracțiune (cea de obstrucționare sau împiedicare a aflării adevărului), vin în contradicție cu rolul și atribuțiile comisiei parlamentare de anchetă, astfel cum acestea au fost circumscrise prin jurisprudența Curții Constituționale.

121. *Cu privire la primul aspect*, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, art. 7 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care consacră principiul legalității incriminării și pedepsei, pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infracțiuni, prevede și principiul potrivit căruia legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora [Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29; Hotărârea din 22 iunie 2000, pronunțată în Cauza *Coeme și alții împotriva Belgiei*, paragraful 145; Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 33 și 34; Hotărârea din 21 octombrie 2013, pronunțată în Cauza *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 78, 79 și 91].

124. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. l) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.c), al art. 27 alin. (1) și al art. 28 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizările de neconstituționalitate formulate de un număr de 56 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal și de un număr de 22 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Uniunii Salvați România și constată că dispozițiile Hotărârii Parlamentului României nr. 11/2018 privind constituirea Comisiei parlamentare de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea activității directorului Serviciului de Protecție și Pază, domnul Pahonțu Lucian-Silvan, și a modului în care este posibil ca acesta să fi implicat instituția în activități care excedează cadrului legal de funcționare sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 3 aprilie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

122. Curtea Constituțională a stabilit că „în materie penală, principiul legalității incriminării, *nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*, impune ca **numai legiuitorul primar să poată stabili conduita pe care destinatarul legii este obligat să o respecte**, în caz contrar aceștia supunându-se sancțiunii penale”. Stabilirea conduitei care ar permite configurarea elementului material al laturii obiective a unei infracțiuni prin activitatea altor organe, decât **Parlament — prin adoptarea legii, în temeiul art. 73 alin. (1) din Constituție** —, sau Guvern — prin adoptarea de ordonanțe și ordonanțe de urgență, în temeiul delegării legislative prevăzute de art. 115 din Constituție, încalcă prevederile art. 1 alin. (4) și alin. (5) din Constituție, care consacră principiul separației puterilor în stat și principiul respectării obligatorii a legilor și a supremației Constituției (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, paragraful 45). Cu alte cuvinte, Parlamentul poate reglementa infracțiuni doar prin lege, în exercitarea funcției sale constituționale de legiferare, iar nu prin hotărâri, în exercitarea funcției sale de control asupra altor autorități ale statului.

123. *Cu privire la cel de-al doilea aspect*, în acord cu jurisprudența sa, Curtea constată că **sesizarea organelor de urmărire penală** nu poate avea ca temei refuzul persoanelor invitate de a furniza informațiile solicitate sau de a pune la dispoziția comisiei documente sau mijloace de probă deținute, care sunt utile activității comisiei, ci **poate fi exclusiv consecința constatării**, în urma coroborării datelor la care are acces comisia, **a unor indicii/suspiciuni/presupuneri rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni de către persoana invitată să se prezinte în fața comisiei, neputându-se rezuma la faptul că nu s-a prezentat în fața comisiei și/sau nu a prezentat documentele cerute**. O interpretare contrară, dar care este rezultatul normei supuse controlului, încalcă principiul legalității incriminării, prevăzut de art. 23 alin. (12) din Constituție, și caracterul general obligatoriu al deciziilor instanței constituționale, consacrat de art. 147 alin. (4) din Constituție.

Magistrat-asistent-șef,
Mihaela Senia Costinescu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE
Nr. 550 din 29 martie 2018

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE
ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE
Nr. 4.554 din 19 aprilie 2018

ORDIN

pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și al ministrului dezvoltării regionale și administrației publice nr. 20/208/2015 privind punerea în aplicare a prevederilor art. 9 alin. (1) din Legea nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol

Având în vedere Referatul de aprobare nr. 240.926 din 27.03.2018 al Direcției generale politici agricole, ținând cont de prevederile art. 8 alin. (3), (6) și (7) din Legea nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 9 alin. (1) din Legea nr. 145/2014 privind stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol, cu modificările și completările ulterioare, al art. III din Legea nr. 70/2018 privind modificarea și completarea Legii nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol, al art. 9 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 30/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, precum și pentru modificarea art. 6 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 1.186/2014 privind organizarea și funcționarea Autorității pentru Administrarea Sistemului Național Antigrindină și de Creștere a Precipitațiilor, cu modificările ulterioare, precum și al art. 12 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 51/2018 privind organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice,

ministrul agriculturii și dezvoltării rurale și viceprim-ministrul, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, emit următorul ordin:

Art. I. — Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și al ministrului dezvoltării regionale și administrației publice nr. 20/208/2015 privind punerea în aplicare a prevederilor art. 9 alin. (1) din Legea nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 70 din 27 ianuarie 2015, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 1. — (1) Se aprobă modelul carnetului de comercializare a produselor din sectorul agricol eliberat de primari persoanelor fizice care dețin atestat de producător valabil și desfășoară o activitate economică în sectorul agricol, după verificarea faptică în teren a existenței produsului/produselor supus/supuse comercializării și după obținerea avizului consultativ de la una dintre structurile asociative profesionale/patronale/sindicale din agricultură sau de la entitățile teritoriale din subordine sau în coordonare, stabilite în condițiile legii, în acest scop, de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

(2) Carnetul de comercializare a produselor din sectorul agricol este valabil 7 ani și conține 7 file, câte una pentru fiecare an de valabilitate. La cerere se pot emite mai multe carnete de comercializare.”

2. La articolul 3, partea introductivă se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 3. — Primarii eliberează carnetul de comercializare a produselor din sectorul agricol cu respectarea următorului regim de completare a primelor 7 file din carnet, câte una pentru fiecare an de valabilitate și care rămân nedetașabile.”

3. La articolul 3, literele c)—e) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„c) numele, prenumele soț/soție, rude/afini până la gradul II, după caz — se înscriu numele și prenumele persoanei/persoanelor fizice care poate/pot utiliza carnetul de

comercializare a produselor din sectorul agricol, în afara titularului atestatului de producător;

d) domiciliul soț/soție, rude/afini până la gradul II, după caz — se completează cu datele privind adresa de domiciliu înscrise în CI/BI;

e) suprafețele cultivate și structurile corespunzătoare pe specii de legume, pomi fructiferi, cartofi, cereale, oleaginoase, viță-de-vie pentru struguri de vin/struguri de masă, alte culturi, respectiv pe specii de animale, care să reflecte grupele de produse vegetale/grupele de animale stabilite la art. 105 alin. (2) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, deținute de titular.”

4. La articolul 31, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 31. — (1) În funcție de opțiunea titularului atestatului de producător, acesta poate solicita primarului eliberarea unui singur carnet de comercializare a produselor din sectorul agricol sau a mai multor carnete în situația în care soțul/soția, rudele/afinii până la gradul II optează pentru comercializarea simultană a produselor proprii din sectorul agricol.”

5. La articolul 51, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 51. — (1) Producătorii agricoli persoane fizice autorizate/întreprinderi individuale/întreprinderi familiale constituite în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, care comercializează doar producția obținută în propria fermă/gospodărie, care dețin cod de înregistrare fiscală cu activitate principală cultivare/producție, pot ocupa spații de vânzare care sunt rezervate în exclusivitate producătorilor agricoli persoane fizice deținători ai unui atestat de producător și ai unui carnet de comercializare. În acest caz prezintă obligatoriu administratorului pieței adevărul emisă de către primăria în a cărei rază administrativ-teritorială se află propria fermă/gospodărie, din care să rezulte suprafața de teren agricol

și/sau efectivele de animale pe care le deține/exploatează și structura de culturi, potrivit modelului din anexa prevăzută la art. 13 alin. (1) din Legea nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol, cu modificările și completările ulterioare, precum și avizul consultativ emis de către una dintre structurile asociative profesionale/patronale/sindicale din agricultură, după caz, sau, în lipsa avizului de la una dintre structurile asociative, de către entitățile teritoriale din subordine sau în coordonare, stabilite în condițiile legii, în acest scop, de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.”

6. După articolul 5² se introduce un nou articol, articolul 5³, cu următorul cuprins:

„Art. 5³. — Producătorii agricoli care desfășoară activitate economică au obligația afișării la locul de vânzare a etichetei de produs, care trebuie să conțină următoarele elemente:

1. numele și prenumele/denumirea producătorului;
2. denumirea produsului;

Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale,
Petre Daea

3. localitatea de origine;
4. data obținerii produsului;
5. prețul de vânzare.”

7. Anexele nr. 1A—1C și anexa nr. 2 se modifică și se înlocuiesc cu anexele nr. 1—4, care fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Carnetele de comercializare eliberate în baza prevederilor Legii nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol, cu modificările și completările ulterioare, până la data intrării în vigoare a Legii nr. 70/2018 privind modificarea și completarea Legii nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol, pot fi utilizate până la expirarea perioadei de valabilitate a vizei aplicate pe acestea.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Viceprim-ministrul, ministrul dezvoltării regionale
și administrației publice,
Paul Stănescu

ANEXA Nr. 1
(Anexa nr. 1A la Ordinul nr. 20/208/2015)

Modelul copertei carnetului de comercializare

Seria .....

ROMÂNIA
Județul .....
Primăria .....

CARNET DE COMERCIALIZARE A PRODUSELOR DIN SECTORUL AGRICOL

Valabilitatea prezentului carnet de comercializare a produselor din sectorul agricol este de 7 ani de la data emiterii, respectiv de la ..... până la ....., și conține câte o filă distinctă pentru fiecare an.

Carnetul de comercializare este valabil numai însoțit de atestatul de producător.

ANEXA Nr. 2
(Anexa nr. 1B la Ordinul nr. 20/208/2015)

Modelul primelor 7 file din carnetul de comercializare a produselor din sectorul agricol

Județul ..... Seria .....
Primăria .....

1. Date identificare ale producătorului agricol titular al atestatului de producător
Numele, prenumele ..... CNP ..... adresa .....

2. Date identificare soț/soție, rude/afini până la gradul II
Numele, prenumele ..... CNP ..... domiciliul din C.I./B.I .....
Numele, prenumele ..... CNP ..... domiciliul din C.I./B.I .....
Numele, prenumele ..... CNP ..... domiciliul din C.I./B.I .....
Numele, prenumele ..... CNP ..... domiciliul din C.I./B.I .....
Numele, prenumele ..... CNP ..... domiciliul din C.I./B.I .....

3. Date identificare gospodărie/ferma agricolă
Localizare administrativă a suprafețelor cultivate/efectivelor de animale/familii de albine:
Comuna/.....; orașul ..... județul .....
Poziția din Registrul agricol: vol. ...., nr .....

4. Atestat producător seria ..... nr. ...., emis în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (3) din Legea nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol, cu modificările și completările ulterioare

5. Prezentul carnet are seria ..... și conține 40 de seturi de câte 3 file, de la nr. .... la nr. ....

Produsul*	Suprafața cultivată		Producția estimată a fi destinată comercializării (kg, buc)	Produsul*	Număr, efective animale/cutii viermi de mătase; familii albine	Producția estimată a fi destinată comercializării (kg, buc)
	ha	ari				
1	2	3	4	5	6	7
.....						
.....						
.....						
.....						
.....						

PRIMARUL

.....
(prenumele, numele, semnătura, ștampila)

NOTĂ:

Cele șapte file nedetașabile din carnetul de comercializare a produselor din sectorul agricol, câte una pentru fiecare an de valabilitate, se completează anual de către primărie.

* Se va completa prin înscrierea tuturor grupelor de produse vegetale/grupele de animale stabilite la art. 105 alin. (2) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, deținute de titular.

Produsele zootehnice, sericicole, apicole, conservele de fructe și/sau legume și/sau sucuri naturale se înscriu în carnetul de comercializare cu respectarea prevederilor Ordinului președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 111/2008 privind aprobarea Normei sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor privind procedura de înregistrare sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor a activităților de obținere și de vânzare directă și/sau cu amănuntul a produselor alimentare de origine animală sau nonanimală, precum și a activităților de producție, procesare, depozitare, transport și comercializare a produselor alimentare de origine nonanimală, cu modificările și completările ulterioare.

ANEXA Nr. 3
(Anexa nr. 1C la Ordinul nr. 20/208/2015)

Modelul filei din carnetul de comercializare a produselor din sectorul agricol

Seria .....

Nr. crt.	Denumirea produsului	U.M.	Cantitatea transportată	Cantitatea vândută	Localitatea de desfacere/Piața/Data
1	2	3	4	5	6

NOTĂ:

Cele 40 de file identice din carnetul de comercializare a produselor din sectorul agricol sunt nedetașabile.

Se vor completa numai în cazul transportului produselor de la locul de deținere la locul de vânzare, pentru vânzările cu amănuntul în spații publice.

ANEXA Nr. 4
(Anexa nr. 2 la Ordinul nr. 20/208/2015)

L I S T A
cuprinzând caracteristicile tehnice ale formularului carnetului de comercializare
a produselor din sectorul agricol

Carnetul de comercializare a produselor din sectorul agricol se tipărește cu respectarea următoarelor caracteristici tehnice:

- a) tipărire pe format A5;
  - b) carnet cu următoarele caracteristici:
    1. copertă carton offset 170 g/mp;
    2. primele șapte file — exemplare nedetașabile, câte una pentru fiecare an de valabilitate, hârtie albă 80 g/mp, text de culoare neagră;
    3. următoarele 40 de file — exemplare nedetașabile, hârtie offset albă 80 g/mp, text la negru;
    4. tipar file nedetașabile: filele 1—30, 2+1;
    5. 3 file/set x 40 de seturi/carnet (120 de file/carnet);
    6. număr total file interior carnet — 167;
    7. perfor pentru detașarea filelor autocopiative din carnet;
    8. număr culori interior seturi autocopiative: 2+0;
    9. hârtie interior pentru cele 40 de seturi: hârtie autocopiativă alb/roz/verde;
    10. elemente grafice de securitate: ghioș tipărit pe fiecare filă a carnetului;
    11. seria: se completează cu indicativul județului/municipiului București; numărător pentru seturi file interior autocopiative: 7 cifre, de la 0000001 la 0010000;
  - c) text de culoare neagră;
  - d) carnet capsat cu două capse pe latura de 210 mm.
-

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2018 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2018 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

